

**ARMOEDEMONITOR 2019 EN
INKOMENSEFFECT RAPPORTAGE
GEMEENTE LANGEDIJK**

Armoedemonitor 2019 en Inkomenseffect Rapportage gemeente Langedijk

Onderzoek naar de omvang en samenstelling van de doelgroepen voor het gemeentelijke armoedebeleid en het gebruik van inkomensondersteunende regelingen in de gemeente Langedijk.

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Langedijk

Datum

Januari 2021

Auteurs

Michelle Ellens

Tessa Schoot Uiterkamp

Databewerking

Johan Knol

Grafische ondersteuning

Senne Trip

KWIZ

Stavangerweg 23 - 5

9723 JC Groningen

050 - 5252473

contact@kwiz.nl

Uitgave

Deze publicatie is een uitgave van KWIZ. Het overnemen van cijfers en/ of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden veeelvoudigd en/ of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
Grafische samenvatting.....	4
Samenvatting.....	6
1. Minima in beeld	12
2. Minimakinderen tot 18 jaar in beeld	18
3. Minimaregelingen	23
4. Wmo en schuldhulpverlening	29
5. De inkomenseffecten.....	31
Bijlage 1. Methodiek Armoedemonitor	38
Bijlage 2. Bevolkingskarakteristieken	40
Bijlage 3. Kenmerken kinderen	41
Bijlage 4. Kenmerken minima tot 100% Wsm	42
Bijlage 5A. Gebruik minimaregelingen naar bijstand	43
Bijlage 5B. Gebruik minimaregelingen naar doelgroep in beeld	44
Bijlage 6. Methodiek Inkomenseffect Rapportage.....	46
Bijlage 7. Financieel maandoverzicht.....	50
Bijlage 8. Afkortingen	56

Inleiding

Halte Werk voert het minimabeleid uit voor drie gemeenten: Langedijk, Heerhugowaard en Alkmaar. In 2020 heeft Halte Werk aan KWIZ gevraagd om een update te maken van de Armoedemonitor. De vorige Armoedemonitor ging over 2017, de huidige monitor gaat over 2019. De Armoedemonitor geeft inzicht in de doelgroep (omvang en kenmerken) van het minimabeleid, alsmede het bereik van de regelingen. Naast de Armoedemonitor beschrijven we het effect van het landelijk en lokale beleid op verschillende huishoudtypen.

Opzet Armoedemonitor

De Armoedemonitor beschrijft de doelgroep voor het lokale armoedebeleid aan de hand van een aantal kenmerken. Daarnaast brengt de monitor het gebruik en bereik van de verschillende minimaregelingen in beeld. De gegevens over de omvang en samenstelling van de doelgroep geven de situatie per 31 december 2019 weer (peildatum minimapopulatie), op basis van het inkomen op het Wettelijk sociaal minimum¹ (Wsm). Het gebruik van de regelingen is gemeten over het jaar 2019. De cijfers worden (waar mogelijk) vergeleken met die van de Armoedemonitor over 2017.

Onderzoeksmethode Armoedemonitor

De gemeente heeft geen rechtstreekse toegang tot inkomensgegevens van al haar inwoners. Door gebruik van diverse informatiebronnen van gemeentelijke regelingen voor minimahuishoudens, maken we een inschatting van het aantal minimahuishoudens op 31 december 2019. Daarvoor zijn registraties van de volgende voorzieningen gebruikt: de Participatiewet, minimaregelingen, collectieve zorgverzekering en kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Tevens zijn voor dit onderzoek de registraties van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en schulddienstverlening (SDV) meegenomen. Met behulp van de Basisregistratie Personen (BRP) zijn de gebruikersgegevens vervolgens op huishoudniveau gegroepeerd. Op deze manier ontstaat een samenhangend beeld van de omvang en samenstelling van de minimapopulatie, de mate van gebruik van voorzieningen en de overlap in het gebruik van voorzieningen op andere beleidsterreinen.

Omdat wij niet over inkomensgegevens van alle inwoners beschikken, komt de groep die geen gebruikmaakt van een van bovenstaande regelingen of voorzieningen niet voor in de Armoedemonitor. Wanneer we het in deze monitor hebben over minimahuishoudens zijn dit de huishoudens die we in beeld hebben gekregen via de bovenstaande onderzoeksmethode; daarmee hebben ongeveer 90 tot 95 procent van alle minimahuishoudens in de gemeente in beeld. Het is op basis van de onderzoeksmethodiek niet mogelijk om de ontbrekende 5 à 10 procent nauwkeurig groep in beeld te krijgen – wel doen we een schatting van het aantal minima dat nu niet in beeld is (en daarmee van de totale minimapopulatie). Het is overigens mogelijk dat een deel van die groep ook geen gebruik wil maken van gemeentelijke ondersteuning.

De kenmerken van het huishouden zijn gebaseerd op de kenmerken van de oudste persoon in het huishouden.

Opzet Inkomenseffect Rapportage

De Inkomens Effectrapportage biedt inzicht in de actuele financiële positie van minima en in de mate waarin het huidige (lokale) beleid een bijdrage daaraan levert.

Voor zes verschillende huishoudtypen met vier verschillende inkomens ten opzichte van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm) worden de effecten berekend. Met behulp van landelijke inkomensnormen, landelijke toeslagen en informatie over gemeentelijke regelingen is per huishoudtype het inkomen bepaald. Voor de vaste uitgaven is uitgegaan van cijfers en normen

¹ Het wettelijk sociaal minimum (Wsm) is het bedrag dat iemand nodig heeft om van te leven. De hoogte van dit bedrag hangt af van leeftijd en de leefsituatie. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelt het bedrag van de bijstandsnormen (Wsm) jaarlijks vast.

van het Nibud². Voor andere uitgaven is waar mogelijk gebruikgemaakt van lokale tarieven (zoals huur en waterschapsbelasting). Tenslotte worden de gemeentelijke regelingen omgezet in een maandbedrag. Op die manier ontstaat per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand.

Leeswijzer

Na de samenvatting waarin de belangrijkste kenmerken van de minimapopulatie visueel worden weergegeven, worden de belangrijkste ontwikkelingen beschreven in de samenvattende analyse. In de daaropvolgende hoofdstukken wordt de minimapopulatie in kaart gebracht, evenals de overlap met de Wmo en schulddienstverlening. In hoofdstuk 5 worden de inkomenseffecten van zowel de landelijke als de lokale inkomensondersteunende regelingen geanalyseerd.

In de bijlagen staan de onderzoeksmethodieken Armoedemonitor en Inkomens Effectrapportage verder uitgeschreven. Daarnaast wordt een aantal achterliggende cijfers weergegeven: kenmerken van alle huishoudens en kinderen, minima tot 100 procent Wsm en aantal huishoudens met een bijstandsuitkering per minimaregeling. Tevens worden de financiële maandoverzichten per huishoudtype weergegeven. Alle landelijke cijfers zijn afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en vergelijking met andere gemeenten wordt gedaan op basis van ervaringscijfers van KWIZ.

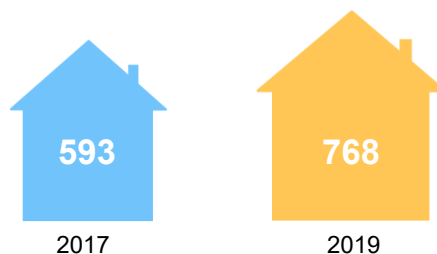
² Het Nationaal instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) is een onafhankelijke stichting die informeert en adviseert over financiën van huishoudens.

MINIMA IN LANGEDIJK

Aantal minimahuishoudens

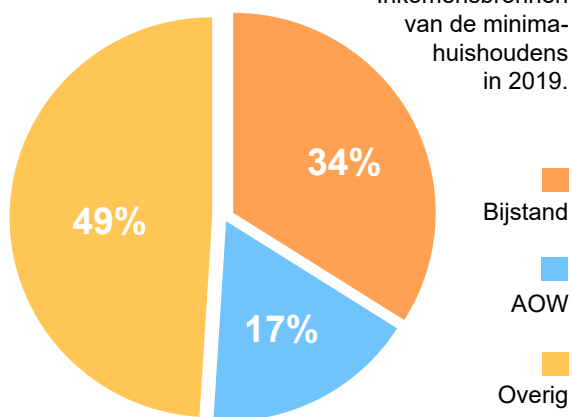
6%

van de huishoudens heeft een inkomen tot 120% van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm), dit zijn **768** huishoudens.

Inkomensbron

Inkomensbronnen van de minima-huishoudens in 2019.

Bijstand

Aantal minimahuishoudens met een bijstandsuitkering in 2019.

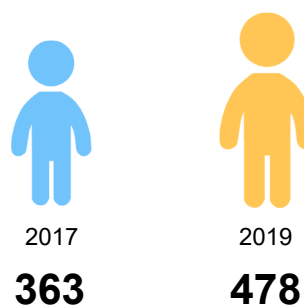

Minimakinderen

8%

van alle kinderen tot 18 jaar groeien op in een huishouden met een inkomen tot 120% Wsm, dit zijn **478** kinderen.

Langdurig minima

75% van alle minima heeft al 3 jaar of langer een minimuminkomen.

Woonplaatsen

8%

van alle huishoudens in de woonplaats **Noord-Scharwoude** heeft een inkomen tot 120% Wsm. Dit aandeel is hoger dan in de andere woonplaatsen in de gemeente Langedijk.

Eenoudergezinnen

27%

van de eenoudergezinnen (op huishoudniveau) heeft een inkomen tot 120% Wsm. Kinderen in een eenoudergezin groeien bijna zes keer zo vaak op in een minimahuishouden als kinderen in een huishouden met twee ouders.

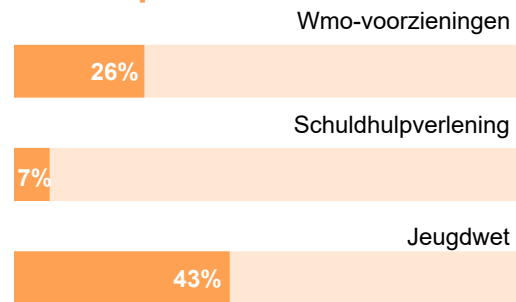
Niet-westerse achtergrond

32%

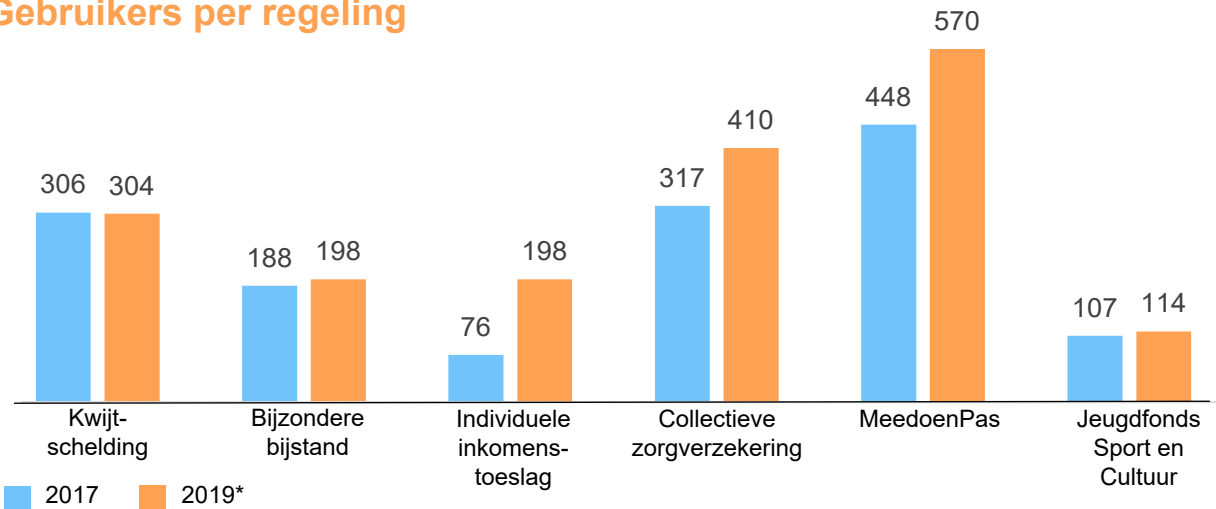
van alle huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond heeft een inkomen tot 120% Wsm.

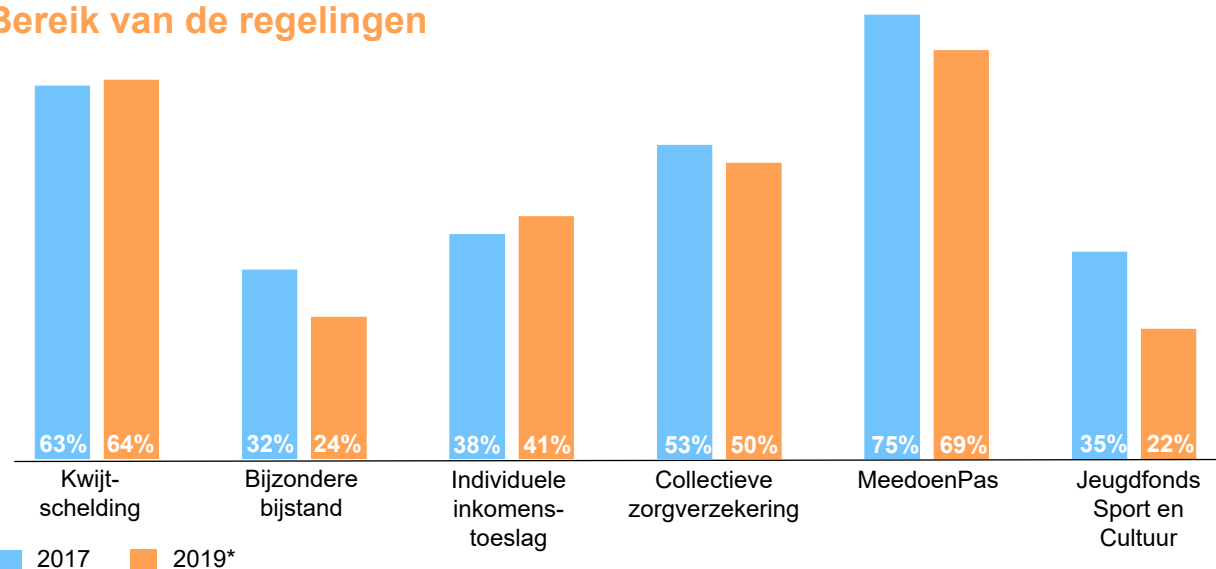
Minimaproblematiek

Gebruikers per regeling

Bereik van de regelingen

*In 2019 wordt het gebruik van de regeling afgezet tegen de totale (geschatte) doelgroep. In 2017 werd het gebruik afgezet tegen de doelgroep die de gemeente in beeld had. Hierdoor valt het bereik in 2019 relatief iets lager uit.

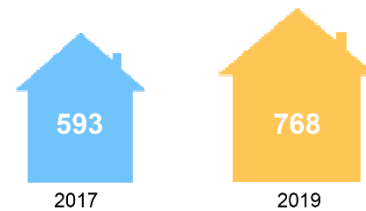
Samenvatting

In deze samenvatting staat een aantal kenmerken van de minimapopulatie op 31 december 2019 (huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm) en vergelijken we deze doelgroep voor het minimabeleid met de doelgroep in 2017. Daarnaast beschrijven we de effecten van het lokale en landelijke beleid op de inkomens van minima.

S1.1 Bevindingen Armoedemonitor

Ontwikkeling minimahuishoudens

Op 31 december 2019 heeft de gemeente 768 huishoudens een inkomen tot 120 procent Wsm in beeld. Samen vormen zij 6,5 procent van alle huishoudens in de gemeente Langedijk. Dat is een stijging van 175 huishoudens ten opzichte van 2017 (593 minimahuishoudens; 5,1 procent). Die stijging komt door een toename van het aantal huishoudens met een inkomen tussen 100 en 120 procent Wsm, van 105 huishoudens in 2017 naar 334 in 2019. Het aantal huishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm is juist iets afgenomen (van 488 naar 434).

Het aantal huishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm is juist iets afgenomen (van 488 naar 434).

Het aandeel van 6,5 procent ligt iets onder het gemiddelde wat we bij andere gemeenten met maximaal 50.000 inwoners zien (7 à 8 procent). De totale populatie minimahuishoudens op basis van door ons bewerkte CBS-gegevens schatten we op 825 huishoudens. Dit houdt in dat we in dit onderzoek door bestandskoppelingen (naar schatting) 91 procent gedetailleerd in beeld kunnen krijgen.

Kenmerken minima in beeld

Van de 768 minimahuishoudens heeft 34 procent een bijstandsuitkering, dat zijn 257 huishoudens. Naar verwachting zal dit aantal door (de gevolgen van) de coronacrisis de komende tijd stijgen. Daarnaast hebben 377 minimahuishoudens (49 procent) een andersoortig inkomen, bijvoorbeeld uit de WW of uit een (bij)baan. De verdeling naar inkomensbron wijkt af van de verdeling in veel andere gemeenten. Gemiddeld heeft ongeveer 50 procent van de minimapopulatie een bijstandsuitkering en ongeveer 30 procent een andersoortig inkomen. Ten opzichte van 2017 is het aandeel minima met een bijstandsuitkering in 2019 lager en het aandeel met een andersoortig inkomen juist hoger. Dit is gezien de stijging van het aantal minima met een inkomen net boven de bijstandsnorm (100 tot 120 procent Wsm) ook logisch.

Doelgroepen

Bijna de helft (46 procent) van de minimahuishoudens is alleenstaand, dat is in de meeste andere gemeenten ook het geval. Naar leeftijd is de grootste groep tussen de 45 jaar en de AOW-leeftijd en uitgesplitst naar herkomst heeft twee derde een Nederlandse achtergrond en 25 procent een niet-westerse migratieachtergrond. Tenslotte woont 28 procent van de minimapopulatie in de kern Noord-Scharwoude /Koedijk.

Eenoudergezinnen hebben vaker een minimuminkomen dan andere huishoudtypen; 27 procent van alle 457 eenoudergezinnen in de gemeente heeft een inkomen tot 120 procent Wsm (123 huishoudens). Daarnaast zijn huishoudens tot 45 jaar relatief gezien vaker minima dan huishoudens van 45 jaar of ouder. Naar herkomst zijn huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond oververtegenwoordigd onder minima; 32 procent van alle huishoudens met een dergelijke achtergrond heeft een inkomen tot 120 procent Wsm. Dit ligt iets hoger dan het gemiddelde dat we bij andere gemeenten zien, dat is ongeveer 30 procent. Onder huishoudens met een Nederlandse achtergrond in de gemeente is 5 procent minima. Tenslotte hebben huishoudens in de kern Noord-Scharwoude het vaakst een minimuminkomen; 8 procent.

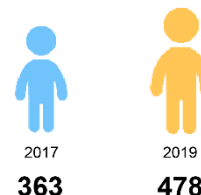
Langdurige minima

75 procent (576 huishoudens) van alle minimahuishoudens heeft al drie jaar of langer een inkomen tot maximaal 120 procent Wsm, 9 procent is het afgelopen jaar 'ingestroomd' in de

minimapopulatie. Ten opzichte van 2017 is de groep langdurige minima aanzienlijk groter geworden (2017: 50 procent, 295 huishoudens). Ook in andere gemeenten stijgt het aantal langdurige minima. Onder bijstandsgerechtigden is 79 procent langdurig afhankelijk van een minimuminkomen. Verder zijn huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond vaker dan gemiddeld langdurig minima (83 procent). Eenoudergezinnen zijn juist minder vaak dan gemiddeld langdurig afhankelijk van een minimuminkomen (65 procent).

Minimakinderen

Tussen 31 december 2017 en 31 december 2019 is het aantal minimakinderen tot 18 jaar dat bij de gemeente in beeld is gestegen van 363 kinderen in 2017 naar 478 kinderen in 2019. Het aandeel minimakinderen komt daarmee op 8,2 procent van alle kinderen in de gemeente (2017: 6,2 procent). Dit ligt in lijn met andere gemeenten van vergelijkbare grootte (8 procent). Naar schatting groeien in totaal 510 kinderen tot 18 jaar op in een minimahuishouden, de gemeente heeft daarvan dus 93 procent in beeld.

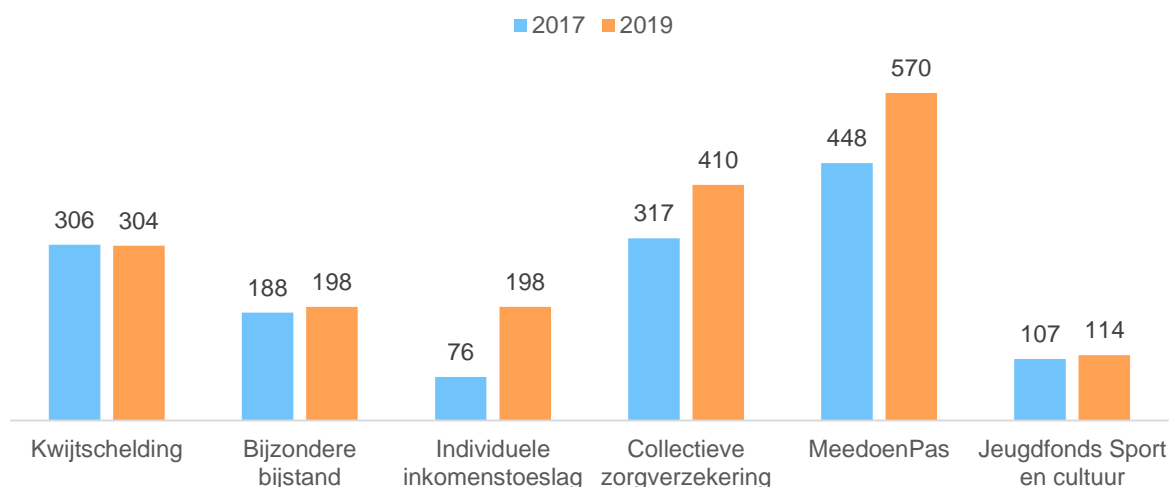
42 procent van de minimakinderen groeit op in een huishouden met een bijstandsuitkering en 58 procent groeit op in een huishouden met een andersoortig inkomen. In 2017 was deze verdeling tegenovergesteld: twee derde van de kinderen groeide in dat jaar op in een huishouden met een bijstandsuitkering.

Kinderen uit eenoudergezinnen zijn oververtegenwoordigd onder minimakinderen: 29 procent van alle kinderen in de gemeente die opgroeien in een huishouden met één ouder woont in een minimahuishouden. Dat is bijna zes keer zo vaak als kinderen uit een gezin met twee ouders, daarvan woont 5 procent in een minimahuishouden. Ook kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond hebben meer kans op armoede: 41 procent van alle kinderen met een dergelijke achtergrond woont in een minimahuishouden, tegenover 5 procent van alle kinderen met een Nederlandse achtergrond. Tenslotte is in de kern Noord-Scharwoude het aandeel minimakinderen (12 procent) hoger dan in de andere kernen.

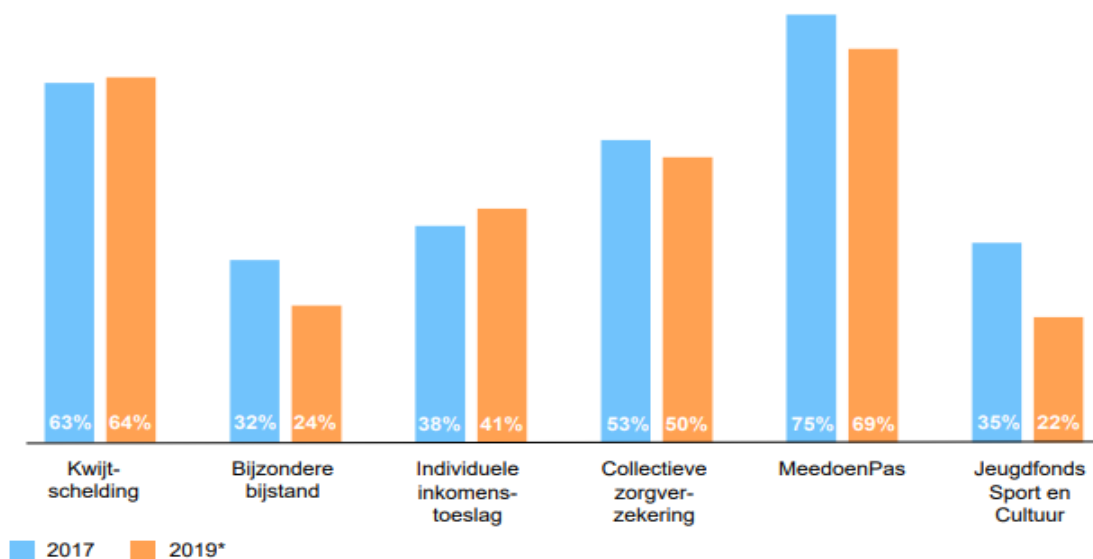
Regelingen

In de volgende figuur staat het gebruik (aantal gebruikers per jaar) van 2017 en 2019. Daarna volgt het bereik per regeling. Dit is het gebruik van de regeling, afgezet tegen de totale (geschatte) doelgroep. In 2017 werd het gebruik afgezet tegen de doelgroep die de gemeente in beeld had. Logischerwijs ligt het bereik verhoudingsgewijs in 2019 iets lager, doordat er nu meer huishoudens in de doelgroep worden meegenomen. Dit heeft uiteraard ook invloed op de vergelijking met voorgaande jaren.

Aantal gebruikers per regeling

Bereik regelingen

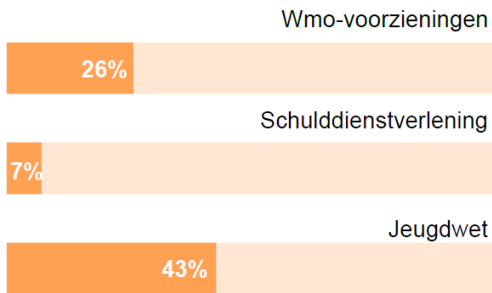

*In 2019 wordt het gebruik van de regeling afgezet tegen de totale (geschatte) doelgroep. In 2017 werd het gebruik afgezet tegen de doelgroep die de gemeente in beeld had. Hierdoor valt het bereik in 2019 relatief iets lager uit.

- In 2019 hebben 304 huishoudens gebruikgemaakt van de kwijtschelding voor de gemeentelijke belastingen. Dit betekent dat 64 procent van de doelgroep gebruik heeft gemaakt van deze regeling. Het bereik in 2019 is nagenoeg gelijk gebleven aan het bereik in 2017 (63 procent). Het gemiddelde bereik in andere gemeenten ligt tussen 70 en 75 procent.
- Het bereik van de bijzondere bijstand is gedaald van 32 procent in 2017 naar 24 procent in 2019. Het aantal huishoudens dat gebruik heeft gemaakt van de bijzondere bijstand is in die zelfde periode juist licht gestegen, van 188 huishoudens naar 198 huishoudens.. Van de 198 huishoudens die gebruik hebben gemaakt van de bijzondere bijstand hebben 139 huishoudens een verstrekking voor bewindvoeringskosten gekregen. Het bereik ligt in lijn met het gemiddelde bereik van 25 procent dat we bij andere gemeenten zien.
- In de periode 2017 – 2019 is het bereik van de individuele inkomens-toeslag gestegen van 38 procent naar 41 procent. In die periode is ook het t aantal gebruikers van de individuele inkomens-toeslag fors gestegen, van 76 huishoudens in 2017 naar 198 huishoudens in 2019. Dat sluit aan bij de stijging van het totaal aantal langdurige minima. Het bereik in de gemeente Langedijk ligt iets onder het gemiddelde van 50 procent dat we in veel andere gemeenten zien.
- In 2019 hebben 410 huishoudens gebruik gemaakt van de collectieve zorgverzekering, dit is een bereik van 50 procent van de doelgroep. Het bereik is nagenoeg gelijk gebleven, maar het aantal huishoudens dat collectief verzekerd is, is met bijna 100 gestegen. In andere gemeenten is een gemiddeld bereik tussen 30 en 40 procent gangbaar. Het bereik in de gemeente Langedijk ligt hier dus boven. Bijna alle gebruikers (391 huishoudens) hebben gekozen voor het meest uitgebreide pakket (Gemeentepakket Compleet), waarbij het eigen risico is meeverzekerd. Tenslotte krijgt 30 procent van de huishoudens met een collectieve verzekering (123 huishoudens) ook hulp vanuit de Wmo;
- De MeedoenPas is in 2019 door 570 huishoudens gebruikt, een bereik van 69 procent onder de doelgroep. Het bereik is ten opzichte van 2017 (75 procent) licht gedaald. In andere gemeenten zien we voor een participatieregeling een bereik tussen de 40 en 45 procent. Het bereik in de gemeente Langedijk ligt hier dus ver boven.
- In 2019 hebben 20 huishoudens gebruikgemaakt van de computerregeling. In 2017 waren dit 13 huishoudens. De doelgroep is niet vast te stellen, omdat huishoudens niet ieder jaar gebruik kunnen maken van de regeling;

- In 2019 hebben 114 kinderen gebruikgemaakt van het Jeugdfonds Sport en Cultuur, dit is een bereik van 22 procent van de doelgroep. De meeste kinderen hebben een vergoeding voor sport gekregen. Het aantal kinderen dat gebruik heeft gemaakt van het Jeugdfonds is ongeveer gelijk aan dat in 2017, ondanks een stijging van het aantal minimakinderen is het gebruik van het Jeugdfonds dus niet toegenomen. Het bereik is in 2019, door een grotere doelgroep en eenzelfde gebruik, dan ook lager dan in 2017 (toen was het 35 procent). In andere gemeenten bereikt het Jeugdfonds cultuur gemiddeld tussen de 35 en 40 procent van de doelgroep.

Meervoudige problematiek

Een deel van de minimahuishoudens heeft ook andere ondersteuningsvragen: 26 procent heeft een of meerdere Wmo-voorzieningen, 7 procent is in beeld bij de schulddienstverlening en 26 procent van de minimahuishoudens met kinderen heeft een of meerdere kinderen met een voorziening vanuit de Jeugdwet. Huishoudens in de gemeente die geen minimuminkomen hebben, maken minder gebruik van een of meer van deze voorzieningen. Bij andere gemeenten zien we een gemiddelde overlap van 25 à 30 procent met Wmo, 10 tot 15 procent met de schulddienstverlening en 20 tot 25 procent met de Jeugdwet (op huishoudniveau).

S1.2 Bevindingen Inkomenseffect Rapportage

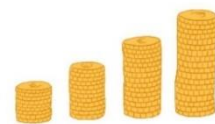
Financieel effect

Het bedrag dat minima aan toeslagen vanuit het Rijk kunnen ontvangen is veel hoger dan het bedrag dat ze uit gemeentelijke regelingen kunnen ontvangen. Financieel gezien is de invloed van de gemeente daarom kleiner dan die van het Rijk. De bijdrage vanuit het Rijk neemt voor de meeste huishoudens geleidelijk af bij ieder hoger inkomensniveau. Het recht op de meeste minimaregelingen van de gemeente (behalve de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen) vervalt bij een inkomen boven de 120 procent Wsm.

Het bedrag uit de gemeentelijke regelingen zorgt ervoor dat huishoudens maandelijks een groter budget overhouden voor het doen van vrije bestedingen. De gemeentelijke regelingen helpen met name bij paren (zowel met als zonder kinderen) met een bijstandsuitkering. Zonder de gemeentelijke regelingen zouden zij maandelijks een relatief klein bedrag overhouden voor vrije bestedingen. Het bedrag dat hiervoor wordt overgehouden verschilt wel aanzienlijk per huishoudtype en per inkomensniveau. Alleenstaande ouders houden bij elk inkomensniveau het grootste bedrag over voor vrije besteding.

Werken vanuit de bijstand loont

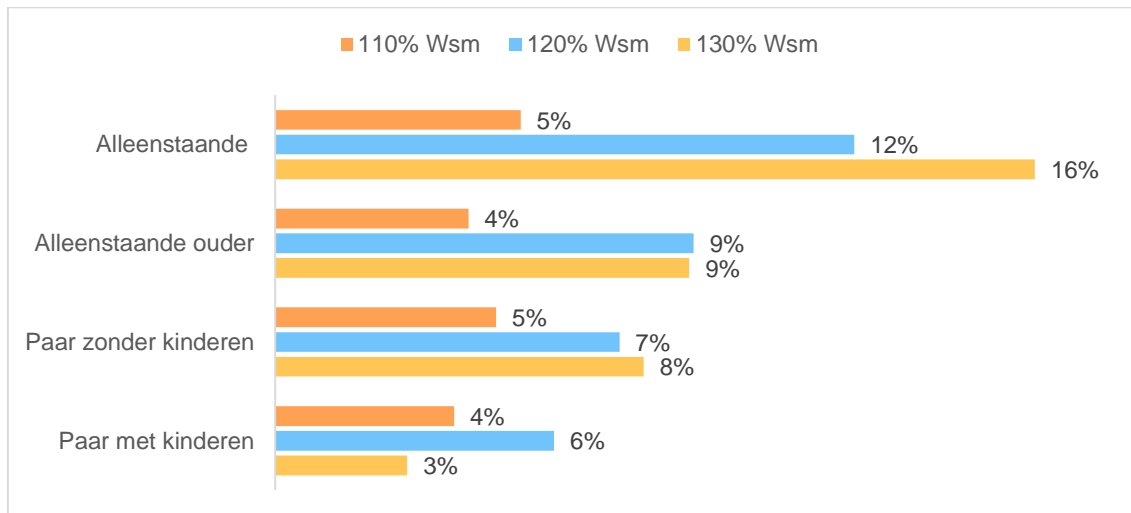
Werken loont: wanneer huishoudens in Langedijk vanuit de bijstand werk aanvaarden tegen een loon van 110, 120, of 130 procent Wsm gaan zij er in totaal inkomen altijd op vooruit. Het totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen (inclusief vakantietoeslag), landelijke toeslagen en de gemeentelijke regelingen. Deze vooruitgang in totaal inkomen is echter niet evenredig met de vooruitgang in loon. Landelijke toeslagen lopen terug en het recht op gemeentelijke regelingen vervalt. Voor alleenstaande ouders en paren met kinderen heeft dit tot gevolg dat zij bij een lager loon soms toch een hoger totaal inkomen hebben dan bij een hoger loon.

Alleenstaanden en paren zonder kinderen hebben bij ieder hoger loon (tot 130 procent Wsm) ook een hoger totaal inkomen. Alleenstaanden gaan er bij ieder hoger inkomen (relatief) het meest van alle huishoudtypen op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie. Werk aanvaarden vanuit de bijstand is financieel gezien dus het meest aantrekkelijk voor alleenstaanden.

Voor huishoudens met kinderen is het beeld anders: alleenstaande ouders hebben bij een loon van 120 procent Wsm een hoger totaal inkomen dan bij een loon van 130 procent Wsm (al scheelt het slechts enkele euro's). Bij paren met kinderen is dit verschil (in negatieve zin) groter en dit komt omdat zij met een grotere daling van de toeslagen vanuit het Rijk te maken krijgen en het totaal bedrag dat zij aan gemeentelijke regelingen kwijt raken groter is. Bij een loon van 130 procent Wsm is hun totaal inkomen hierdoor ook lager dan bij een loon van 110 procent Wsm. Toch gaan ook huishoudens met kinderen er ten opzichte van de bijstandssituatie bij een hoger inkomen altijd op vooruit.

Figuur S1.1 Groei in totaal inkomen t.o.v. 100 procent Wsm bij werkaanvaarding³

S1.3 Conclusies

- Het aantal minimahuishoudens dat de gemeente in beeld heeft is in twee jaar tijd gestegen van 593 naar 768 huishoudens. De stijging komt door een toename van het aantal huishoudens met een inkomen net boven de bijstandsnorm, het aantal huishoudens tot de bijstandsnorm is juist afgenomen. Aansluitend is (net als landelijk) het aantal bijstandsgerechtigden gedaald, terwijl het aantal minima met een andersoortig inkomen juist is toegenomen. Hierdoor vormen minima met een andersoortig inkomen (bijvoorbeeld uit de WW of een kleine baan) in 2019 de grootste groep onder de minimahuishoudens. In 2017 was de groep bijstandsgerechtigden nog het grootst;
- De toename van het aantal minimahuishoudens komt voornamelijk door een toename van het aantal minima met een Nederlandse achtergrond (+139 huishoudens);
- Het aantal langdurige minima is in twee jaar tijd bijna verdubbeld. In 2019 is 75 procent van de minimapopulatie al drie jaar of langer afhankelijk van een minimuminkomen. Ook in andere gemeenten stijgt het aantal (en aandeel) langdurige minima, gemiddeld heeft ongeveer 65 tot 70 procent van alle minima in andere gemeenten langdurig een minimuminkomen;
- Het aantal minimakinderen is eveneens gestegen tussen 2017 en 2019. In 2019 heeft de gemeente 478 kinderen tot 18 jaar die opgroeien in een huishouden met een inkomen tot 120 procent Wsm in beeld, 8,2 procent van alle kinderen. Dit aandeel ligt in lijn met vergelijkbare gemeenten;
- In alle kernen in de gemeente komt armoede voor, maar in Noord-Scharwoude is de kans op armoede voor huishoudens en kinderen een stuk hoger dan in de andere kernen;
- In 43 procent van alle minimagezinnen heeft een of meerdere kinderen een voorziening vanuit de Jeugdwet en dat is hoger dan bij andere gemeenten;

³ De percentages in de grafiek zijn (voor de leesbaarheid) afgerond op hele getallen. Daarom zijn niet alle staven met dezelfde percentages even groot.

- De gemeente biedt een vrij uitgebreid pakket aan minimaregelingen. Het bereik daarvan is wisselend te noemen. Het bereik van de kwijtschelding en de individuele inkomenstoelage blijft wat achter ten opzichte van andere gemeenten, maar de MeedoenPas en de collectieve zorgverzekering worden in de gemeente Langedijk juist vaker dan in andere gemeenten door de doelgroep gebruikt. Ook de kindregelingen laten geen eenduidig beeld zien: de vergoeding van het eigen bijdrage van het schoolfonds wordt door 71 procent van de ouders met schoolgaande kinderen gebruikt, terwijl het Jeugdfonds 22 procent van de minimakinderen bereikt.
- De collectieve zorgverzekering biedt twee pakketten aan, maar 95 procent van de minima is verzekerd via het meest uitgebreide pakket waarin ook het eigen risico wordt vergoed. Het goedkopere en minder uitgebreide pakket lijkt minder aan te sluiten bij de wensen van de doelgroep. Daarnaast is de overlap met de Wmo hoog, 30 procent van de gebruikers van de collectieve zorgverzekering maakt ook gebruik van de Wmo.
- Werken vanuit de bijstand loont financieel gezien, maar minima met kinderen hebben bij een inkomen gelijk aan 120 procent Wsm meer aan totaal inkomen dan bij een inkomen gelijk aan 130 procent Wsm.

1. Minima in beeld

De gemeente Langedijk hanteert voor het minimabeleid in beginsel een bovengrens van 120 procent van het Wettelijk sociaal minimum. In dit hoofdstuk beschrijven we de kenmerken en ontwikkelingen van deze doelgroep.

1.1. Gemeente heeft naar schatting 91 procent van de doelgroep in beeld

De Armoedemonitor brengt de minimahuishoudens in kaart op basis van bestanden van diverse registraties waarin minima voorkomen. Minima die in geen enkele registratie voorkomen, en die dus van geen enkele regeling of voorziening voor inwoners met een laag inkomen gebruikmaken, ontbreken daardoor in de Armoedemonitor. De gemeente heeft deze minima zelf ook niet in beeld (ze maken immers nergens gebruik van).

Met behulp van de KWIZ Index hebben we een schatting gemaakt van de *totale* minimapopulatie in de gemeente. Deze Index is gebaseerd op ervaringscijfers van KWIZ, geëxtrapoleerde CBS-gegevens en gemeentelijke gebruikscijfers.

Naar schatting hebben 475 huishoudens in de gemeente een inkomen tot 100 procent Wsm en in totaal 825 huishoudens een inkomen tot 120 procent Wsm. Dat is 7,0 procent van alle huishoudens in de gemeente. Bij andere gemeenten met maximaal 50.000 inwoners is het gemiddelde aandeel minima 7 à 8 procent.

De gemeente heeft 768 minima met een inkomen tot 120 procent Wsm in beeld (vanaf paragraaf 1.2 gaan we nader op deze groep in), dat is 91 procent van alle (geschatte) minima. Er zijn 57 minimahuishoudens niet in beeld, omdat deze groep van geen enkele regeling gebruik maakt.

Tabel 1.1.1 Schatting aantal minima tot 120 procent Wsm

Inkomenspercentage t.o.v. Wsm	In beeld in Armoedemonitor	Schatting totaal aantal minima
Tot 100%	434	475
Tot 120%	768	825

Tabel 1.1.2 Schatting inkomensbronnen alle minima

Inkomenspercentage t.o.v. Wsm	Aantal	%
Participatiewet	257	31%
AOW	170	21%
WW-ontvangers	80	10%
Arbeidsongeschikten	178	21%
Inkomen uit arbeid	90	11%
Inkomen uit eigen onderneming	50	6%
Totaal	825	100%

In de rest van dit hoofdstuk gaan we in op de minimahuishoudens die de gemeente in beeld heeft: 768 huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm.

1.2. Stijging aantal minimahuishoudens sinds 2017

In de periode 2017 – 2019 is het aantal minimahuishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm dat de gemeente in beeld heeft gestegen van 593 naar 768 huishoudens. Deze 768 huishoudens vormen 6,5 procent van alle huishoudens in de gemeente Langedijk (in 2017 was dit 5,1 procent). Gemiddeld zien we in andere gemeenten een aandeel van ongeveer 7 à 8 procent.

De stijging van het aantal minimahuishoudens komt door een toename van het aantal minimahuishoudens met een inkomen tussen 100 en 120 procent Wsm (2017: 105 huishoudens; 2019: 334 huishoudens). Deze stijging komt met name door een toename van het aantal minimahuishoudens met een andersoortig inkomen. Dit kan een inkomen zijn uit de WW of een kleine (bij-)baan.

Het aantal bijstandsgerechtigden is in de periode 2017 en 2019 juist licht gedaald van 268 huishoudens naar 257 huishoudens. Dit is ook de landelijke trend. De verwachting is overigens wel dat het aantal minimahuishoudens en bijstandsgerechtigden in 2020 zal stijgen als gevolg van de coronacrisis.

De verdeling naar inkomensbron wijkt in 2019 af van de verdeling in veel andere gemeenten. Gemiddeld heeft ongeveer 50 procent van de minimapopulatie een bijstandsuitkering en ongeveer 30 procent een andersoortig inkomen. In de gemeente Langedijk is dat juist andersom.

Tabel 1.2.1 Huishoudens naar inkomen in Langedijk

Inkomenspercentage t.o.v. Wsm	2017		2019	
	Aantal	%	Aantal	%
Tot 100%	488	4,2%	434	3,7%
100% tot 120%	105	0,9%	334	2,8%
Subtotaal	593	5,1%	768	6,5%
Overig	10.952	94,9%	11.094	93,5%
Totaal	11.545	100%	11.862	100%

Tabel 1.2.2 Inkomensbron minima, inkomen tot 120% Wsm

Inkomensbron	2017		2019	
	Aantal	%	Aantal	%
Participatiewet	268	45%	257	34%
AOW	114	19%	134	17%
Ander inkomen	211	36%	377	49%
Totaal	593	100%	768	100%

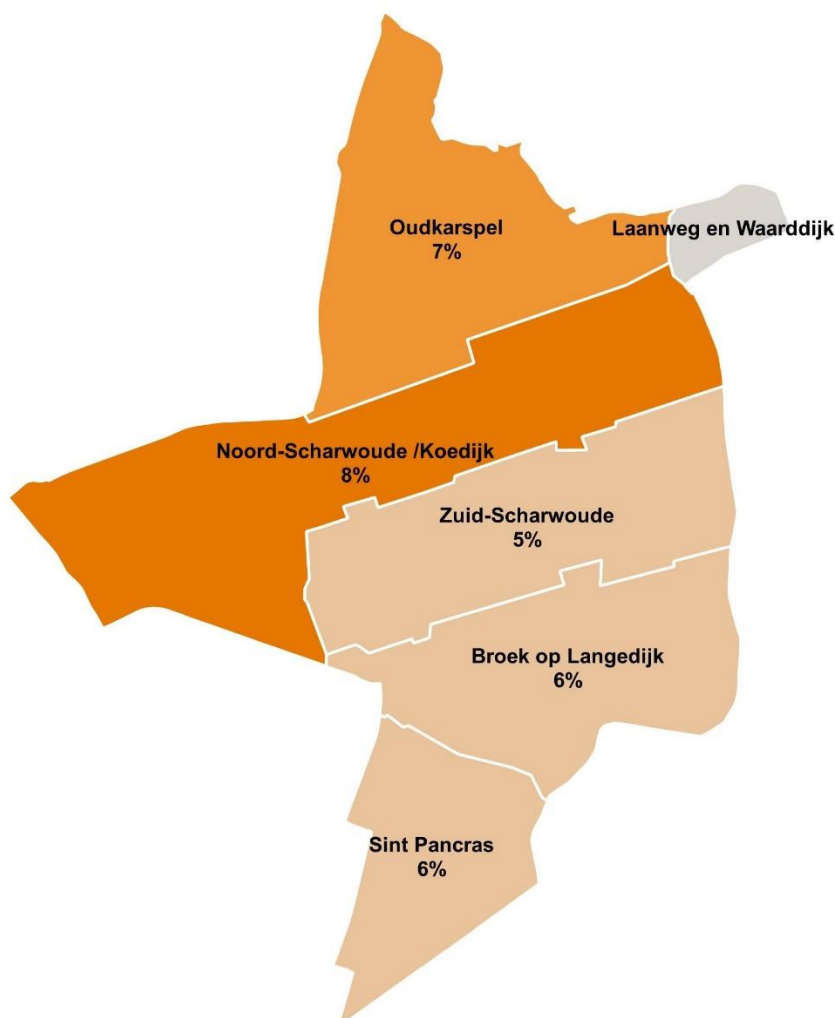
1.2.2. Ruim een kwart van alle eenoudergezinnen is minima

46 procent van alle minimahuishoudens is een alleenstaand huishouden en een derde van de minimahuishoudens heeft thuiswonende kinderen onder de 18 jaar (253 huishoudens, 34 procent). Dit komt redelijk overeen met de verdeling in 2017.

Bijna de helft (46 procent) van de minimahuishoudens is tussen de 45 jaar en AOW-leeftijd. Dit aandeel is gestegen ten opzichte van 2017 (40 procent). Het aandeel AOW'ers is juist licht gedaald van 19 procent in 2017 naar 17 procent in 2019. Naar herkomst heeft bijna twee derde een Nederlandse achtergrond en 25 procent een niet-westerse migratieachtergrond. Het aandeel minimahuishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond is gedaald, in 2017 was dit nog 32 procent. De groep minimahuishoudens met een Nederlandse achtergrond is het hardst gestegen (+ 122 huishoudens). Tenslotte is het aandeel minima het hoogst in de kern Noord-Scharwoude/ Koedijk (28 procent), gevolgd door Sint Pancras (21 procent).

Gemiddeld gezien hebben eenoudergezinnen en huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond vaker dan andere huishoudens een inkomen tot 120 procent Wsm (zie laatste kolom "Aandeel minima t.o.v. alle huishoudens). Ruim een kwart van alle eenoudergezinnen in de gemeente Langedijk heeft een inkomen tot 120 procent Wsm. Onder huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond heeft 32 procent een minimuminkomen. Van alle kernen is het aandeel minima het hoogst in de kern Broek op Langedijk (8 procent).

Figuur 1.2.1. Relatief aandeel minimahuishoudens per wijk tot 120% Wsm

Verdeling naar kenmerken

In de volgende tabel staat de verdeling naar diverse kenmerken. We vergelijken de minimapopulatie met alle huishoudens in de gemeente om zo per kenmerk het aandeel minima te kunnen weergeven (in de kolom 'Aandeel minima t.o.v. alle huish.').

Tabel 1.2.3 Kenmerken minima, inkomen tot 120% Wsm

Categorie	2017		2019		Aandeel minima t.o.v. alle huish.
	Aantal	%	Aantal	%	
Huishoudtype					
Alleenstaand	276	46%	353	46%	11%
Eenoudergezin	106	18%	123	16%	27%
Meerpers zonder kinderen	118	20%	160	21%	3%
Meerpers met kinderen	93	16%	132	17%	5%
Totaal	593	100%	768	100%	6%
Leeftijdscategorie					
Tot 27 jaar	32	5%	32	4%	12%
27 tot 45 jaar	213	36%	249	33%	9%
45 tot AOW-leeftijd	234	40%	353	46%	7%
AOW-leeftijd	114	19%	134	17%	4%
Totaal	593	100%	768	100%	6%
Herkomst					
Nederlandse achtergrond	353	60%	492	64%	5%
Westerse migratieachtergrond	48	8%	83	11%	8%
Niet-westerse migratieachtergrond	192	32%	193	25%	32%
Totaal	593	100%	768	100%	6%
Kern					
Zuid-Scharwoude	92	16%	142	18%	5%
Noord-Scharwoude /Koedijk	148	25%	213	28%	8%
Oudkarspel	96	16%	110	14%	7%
Broek op Langedijk	118	20%	144	19%	6%
Sint Pancras	139	23%	159	21%	6%
Totaal	593	100%	768	100%	6%

* leeswijzer: van de 768 minimahuishoudens is 46 procent (353 huishoudens) alleenstaand. Afgezet tegen alle alleenstaande huishoudens in de gemeente laat de laatste kolom zien dat 11 procent daarvan een minimuminkomen heeft. Onder eenoudergezinnen is dat 27 procent.

1.3. Driekwart van de minimahuishoudens is langdurig minima

In 2019 behoorden 576 minimahuishoudens (75 procent) tot de langdurige minima (tabel 1.3.1). Dit zijn minima die drie jaar of langer aangewezen zijn op een inkomen tot maximaal 120 procent van het geldende sociaal minimum. Ten opzichte van 2017 is het aantal en aandeel langdurige minima aanzienlijk gestegen. In 2017 was 50 procent (295 huishoudens) van alle minimahuishoudens drie jaar of langer afhankelijk van een inkomen tot 120 procent Wsm. Gemiddeld zien we in andere gemeenten een aandeel van 65 tot 70 procent van de minimapopulatie dat langdurig minima is en ook bij andere gemeenten zien we een stijging van het aantal langdurige minima. Er is relatief weinig nieuwe instroom in de minimapopulatie. Tegelijkertijd komen de huishoudens die tot de minimadoelgroep behoren, moeilijk uit de situatie waardoor ze langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen.

De populatie langdurige minima bestaat voor 43 procent uit huishoudens met een andersoortig inkomen en bijna de helft is alleenstaand. Een op de vijf langdurige minima heeft de AOW-leeftijd en 62 procent heeft de Nederlandse achtergrond.

Gemiddeld gezien zijn minima met AOW, meerpersoonshuishoudens met kinderen en minimahuishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond vaker langdurig op een minimuminkomen aangewezen dan minima met andere kenmerken (zie de kolom "Aandeel langdurige minima t.o.v. alle minima).

Tabel 1.3.1 Kenmerken langdurige minima, inkomen tot 120% Wsm

Categorie	2017		2019		Aandeel langdurige minima t.o.v. alle minima
	Aantal	%	Aantal	%	
Duur op minimuminkomen					
Tot en met 1 jaar	66	11%	71	9%	
1 tot en 3 jaar	232	39%	121	16%	
3 jaar en langer	295	50%	576	75%	
Totaal	593	100%	768	100%	
Langdurige minima					
Inkomensbron					
Participatiewet	153	52%	202	35%	79%
AOW	99	33%	127	22%	95%
Ander inkomen	43	15%	247	43%	66%
Totaal	295	100%	576	100%	75%
Huishoudtype					
Alleenstaand	134	45%	270	47%	76%
Eenoudergezin	53	18%	80	14%	65%
Meerpers zonder kinderen	71	24%	118	20%	74%
Meerpers met kinderen	37	13%	108	19%	82%
Totaal	295	100%	576	100%	75%
Leeftijdscategorie					
Tot 45 jaar	89	30%	202	35%	72%
45 tot AOW-leeftijd	107	36%	247	43%	70%
AOW-leeftijd	99	34%	127	22%	95%
Totaal	295	100%	576	100%	75%
Herkomst					
Nederlandse achtergrond	187	63%	359	62%	73%
Westerse migratieachtergrond	27	9%	57	10%	69%
Niet-westerse migratieachtergrond	81	28%	160	28%	83%
Totaal	295	100%	576	100%	75%

Overlap langdurige minima met Wmo-voorziening(en)

Van de 576 langdurige minima hebben 159 huishoudens (28 procent) ook één of meerdere Wmo-voorzieningen. Een derde van deze groep heeft de AOW-gerechtigde leeftijd en 43 procent heeft een overig inkomen. Bijna twee derde is alleenstaand en bijna één op de vijf heeft thuiswonende kinderen. Het overgrote merendeel (82 procent) heeft een Nederlandse achtergrond en 10 procent heeft een niet-westerse migratieachtergrond.

Tabel 1.3.2 Kenmerken langdurige minima met Wmo, inkomen tot 120% Wsm

Categorie	2019	
	Aantal	%
Inkomensbron		
Participatiewet	38	24%
AOW	53	33%
Ander inkomen	68	43%
Totaal	159	100%
Huishoudtype		
Alleenstaand	98	62%
Eenoudergezin	18	11%
Meerpers zonder kinderen	32	20%
Meerpers met kinderen	11	7%
Totaal	159	100%
Leeftijdscategorie		
Tot 45 jaar	38	24%
45 tot AOW-leeftijd	68	43%
AOW-leeftijd	53	33%
Totaal	159	100%
Herkomst		
Nederlandse achtergrond	130	82%
Westerse migratieachtergrond	13	8%
Niet-westerse migratieachtergrond	16	10%
Totaal	159	100%

2. Minimakinderen tot 18 jaar in beeld

In dit hoofdstuk geven we het aantal kinderen tussen 0 en 18 jaar weer dat opgroeit in een minimahuishouden.

2.1. De gemeente heeft 93 procent van de minimakinderen in beeld

In hoofdstuk 1 is een schatting gegeven van alle minimahuishoudens in de gemeente (op basis van de KWIZ Index). In dit hoofdstuk beginnen we met een schatting van alle kinderen tot 18 jaar die opgroeien in een minimahuishouden. Vervolgens gaan we in op de kenmerken van de minimakinderen die de gemeente (op basis van de bestandskoppeling in de Armoedemonitor) daadwerkelijk in beeld heeft.

Naar schatting groeien 310 kinderen tot 18 jaar in de gemeente op in een huishouden met een inkomen tot 100 procent Wsm en in totaal 510 kinderen in een huishouden met een inkomen tot 120 procent Wsm. Dat is 8,7 procent van alle kinderen tot 18 jaar in de gemeente en dat ligt in lijn met het gemiddelde aandeel minimakinderen van 8 à 9 procent in gemeenten met maximaal 50.000 inwoners.

De gemeente heeft 478 minimakinderen tot 18 jaar uit huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm in beeld (vanaf paragraaf 2.2 gaan we nader op deze groep in), dat is 93 procent van alle (geschatte) minimakinderen. Er zijn 32 minimakinderen niet in beeld, omdat deze groep van geen enkele regeling gebruik maakt. De groep minimakinderen die de gemeente niet in beeld heeft is kleiner dan de groep minimahuishoudens. Dit komt omdat de kindregelingen over het algemeen een groot deel van de doelgroep bereiken.

Schatting aantal minimakinderen tot 120 procent Wsm

Inkomenspercentage t.o.v. Wsm	In beeld in Armoedemonitor	Schatting totaal aantal minima
Tot 100%	297	310
Tot 120%	478	510

In de rest van dit hoofdstuk gaan we in op de minimakinderen die de gemeente in beeld heeft.

2.2. Stijging aantal minimakinderen

In de periode 2017 – 2019 is het aantal minimakinderen dat bij de gemeente in beeld is gestegen van 363 naar 478 kinderen. Dit zijn kinderen tot 18 jaar die opgroeien in een huishouden met een inkomen tot 120 procent Wsm. Het totaal aantal *minimahuishoudens* met kinderen is ten opzichte van 2017 ook gestegen (van 199 huishoudens naar 255 huishoudens). De groep van 478 minimakinderen vormt 8,2 procent van alle kinderen in de gemeente Langedijk. Dit ligt in lijn met vergelijkbare gemeenten.

Het grootste deel (297 kinderen; 5,1 procent) van de minimakinderen groeit op in een huishouden met een inkomen op het bijstandsniveau.

Van de 478 minimakinderen die opgroeien in een huishouden met een inkomen tot 120 procent Wsm, groeit 42 procent (199 kinderen) op in een huishouden met een bijstandsuitkering en het grootste deel (268 kinderen; 56 procent) in een huishouden met een andersoortig inkomen.

Tabel 2.2.1 Aantal kinderen in (minima)huishoudens

Inkomenspercentage t.o.v. Wsm	2017		2019	
	Aantal	%	Aantal	%
Tot 100%	Onb. ⁴	-	297	5,1%
100 tot 120%	Onb.	-	181	3,1%
Totaal tot 120%	363	6,2%	478	8,2%
Overig	5.502	94%	5.372	91,8%
Totaal	5.865	100%	5.850	100%

Tabel 2.2.2 Inkomensbron kinderen in minimahuishoudens, inkomen tot 120% Wsm

Inkomensbron	2017		2019	
	Aantal	%	Aantal	%
Participatiewet	228	63%	199	42%
AOW	4	1%	11	2%
Ander inkomen	131	36%	268	56%
Totaal	363	100%	478	100%

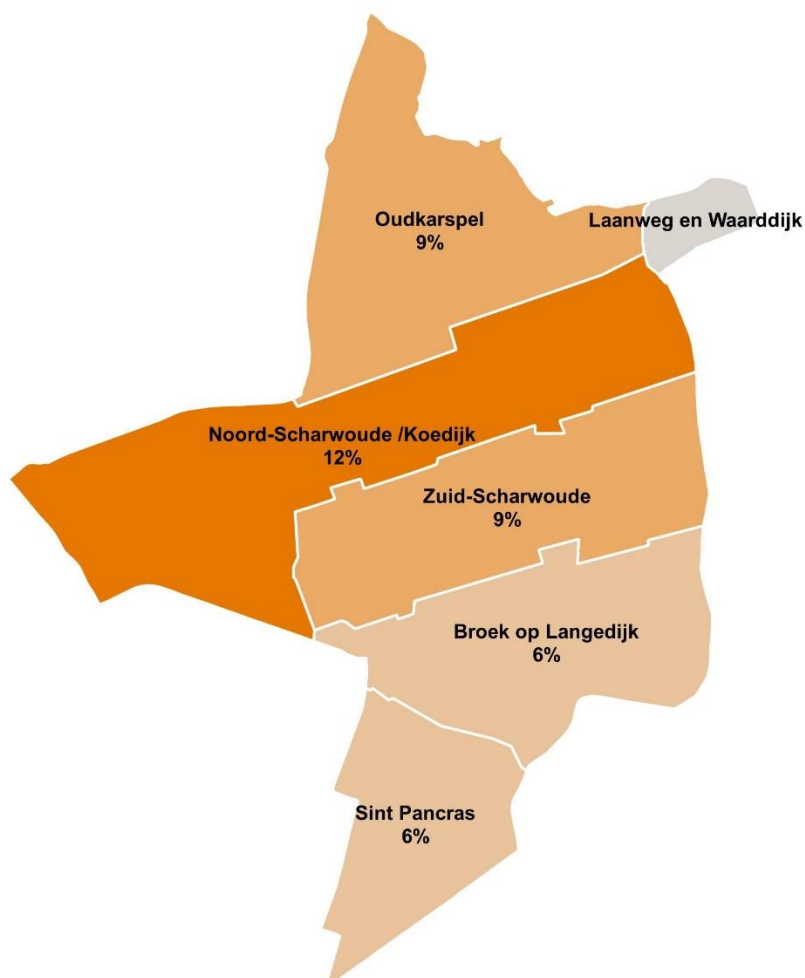
2.3. Stijging aantal kinderen met name onder meerpersoonshuishoudens en Nederlandse achtergrond

De meeste minimakinderen (56 procent) wonen in een gezin met twee ouders. Dit aandeel is gestegen ten opzichte van 2017 (50 procent). Bijna de helft van de minimakinderen (48 procent) heeft een Nederlandse achtergrond en 46 procent heeft een niet-westerse migratieachtergrond. Het aandeel met een Nederlandse achtergrond is gestegen (2017: 39 procent) en het aandeel minimakinderen met een niet-westerse achtergrond is juist gedaald (2017: 56 procent). Naar kern vinden we de meeste minimakinderen in Noord-Scharwoude/ Koedijk.

Kinderen in eenoudergezinnen groeien bijna zes keer zo vaak op in een minimahuishouden dan kinderen in een huishouden met twee ouders (respectievelijk 29 procent tegenover 5 procent). Met andere woorden, bijna één op de drie kinderen in een eenoudergezin groeit op in een minimahuishouden. Ook naar herkomst zijn de verschillen groot: 5 procent van alle kinderen met een Nederlandse achtergrond woont in een minimahuishouden, tegenover 41 procent van alle kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond. Verder hebben kinderen in Noord-Scharwoude/ Koedijk de meeste kans om in armoede op te groeien: 12 procent van alle kinderen in Noord-Scharwoude/ Koedijk woont in een minimahuishouden.

⁴ In de Armoedemonitor 2017 is niet gerapporteerd op het aantal minimakinderen tot 100 procent Wsm.

Figuur 2.3.1. Relatief aandeel minimakinderen per wijk tot 120% Wsm

Verdeling naar kenmerken

In de volgende tabel staat een aantal kenmerken van kinderen tot 18 jaar die opgroeien in een huishouden met een inkomen tot 120 procent Wsm. We vergelijken de minimakinderen met alle kinderen in de gemeente om zo per kenmerk het aandeel minimakinderen te kunnen weergeven (in de kolom 'Aandeel minimakinderen').

Tabel 2.3.2 Kenmerken minimakinderen, inkomen tot 120% Wsm

Categorie	2017		2019		Aandeel minima t.o.v. alle kinderen
	Aantal	%	Aantal	%	
Huishoudtype					
Eenoudergezin	180	50%	208	44%	29%
Meerpers met kinderen	183	50%	270	56%	5%
Totaal	363	100%	478	100%	8%
Leeftijdscategorie					
Tot 4 jaar	55	15%	73	15%	6%
4 tot 12 jaar	176	49%	244	51%	10%
12 tot 18 jaar	132	36%	161	34%	7%
Totaal	363	100%	478	100%	8%

Categorie	2017		2019		Aandeel minima t.o.v. alle kinderen
	Aantal	%	Aantal	%	
Herkomst					
Nederlandse achtergrond	140	39%	227	48%	5%
Westerse migratieachtergrond	20	5%	30	6%	9%
Niet-westerse migratieachtergrond	203	56%	221	46%	41%
Totaal	363	100%	478	100%	8%
Kern					
Zuid-Scharwoude	70	19%	108	23%	9%
Noord-Scharwoude /Koedijk	99	27%	140	29%	12%
Oudkarspel	54	15%	67	14%	9%
Broek op Langedijk	74	20%	82	17%	6%
Sint Pancras	66	18%	81	17%	6%
Totaal	363	100%	478	100%	8%

2.4. Een op de tien minimakinderen zit ook in de Jeugdwet

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van alle vormen van jeugdhulp. Bijvoorbeeld hulp aan huis bij problemen in het gezin, maar ook bij psychische en gedragsproblemen van kinderen en jongeren. De voorzieningen vanuit de Jeugdwet lopen dan ook zeer uiteen, van ambulante hulp en dagbehandeling tot jeugdbescherming en verblijf.

In 2019 hebben 643 kinderen een voorziening vanuit de Jeugdwet (JW) gekregen, dat is 11 procent van alle kinderen in de gemeente Langedijk en dat ligt redelijk in lijn met het landelijk gemiddelde van ongeveer 10 procent. De meeste kinderen krijgen een vorm van ambulante zorg (565 kinderen).

Van alle minimakinderen krijgen 124 kinderen hulp vanuit de Jeugdwet; dat is 26 procent van alle minimakinderen. Daarvan woont 59 procent in een eenoudergezin en de andere 41 procent woont in een huishouden met twee ouders. Bijna twee derde van de minimakinderen die in de Jeugdwet zitten heeft een Nederlandse achtergrond en 27 procent heeft een niet-westerse migratieachtergrond. Ook onder minimakinderen is ambulante jeugdhulp (112 kinderen) de meest voorkomende vorm van jeugdhulp.

Minimakinderen in een eenoudergezin en minimakinderen met een westerse migratieachtergrond hebben vaker een voorziening vanuit de Jeugdwet dan minimakinderen met andere kenmerken (resp. 35 procent en 40 procent).

De 124 minimakinderen in de Jeugdwet wonen in 109 huishoudens en dit betekent dat in 43 procent van alle minimahuishoudens een of meerdere kinderen in de Jeugdwet zit. Bij andere gemeenten is dit gemiddeld 20 tot 25 procent van de minimahuishoudens.

Tabel 2.4.1 Aantal kinderen in de Jeugdwet naar huishoudinkomen

Categorie	2019		Aandeel kinderen in JW t.o.v. alle kinderen
	Aantal	Aandeel	
Kinderen tot 120%	124	19%	26%
Overige kinderen	519	81%	10%
Totaal	643	100%	11%

Tabel 2.4.2 Gebruik Jeugdwet naar soort voorziening 2019

Soort	Alle kinderen tot 18 jaar		Minimakinderen tot 18 jaar	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Met verblijf	48	8%	25	20%
Ambulant	565	88%	112	90%
Jeugd GGZ	75	12%	9	7%
Overig	131	20%	44	36%
Totaal	643	100%	124	100%

Tabel 2.4.3 Aantal huishoudens in de Jeugdwet naar huishoudinkomen

Categorie	2019		Aandeel huishoudens in JW t.o.v. alle huishoudens
	Aantal	Aandeel	
Huishoudens tot 120%	109	18%	43%
Overige kinderen	501	82%	17%
Totaal	610	100%	19%

Tabel 2.4.4 Kenmerken kinderen in de Jeugdwet, inkomen tot 120%

Categorie	2019		Aandeel minimakinderen in JW t.o.v. alle minimakinderen
	Aantal	Aandeel	
Inkomensbron			
Participatiewet	43	35%	22%
Ander inkomen	81	65%	30%
Totaal	124	100%	26%
Huishoudtype			
Eenoudergezin	73	59%	35%
Meerpers met kinderen	51	41%	19%
Totaal	124	100%	26%
Leeftijdscategorie			
Tot 12 jaar	81	65%	26%
12 tot 18 jaar	43	35%	27%
Totaal	124	100%	26%
Herkomst			
Nederlandse achtergrond	78	63%	35%
Westerse migratieachtergrond	12	10%	40%
Niet-westerse migratieachtergrond	34	27%	15%
Totaal	124	100%	26%

3. Minimaregelingen

In dit hoofdstuk geven we het gebruik en bereik weer van de verschillende minimaregelingen in 2019. Het bereik is het gebruik van de regeling, afgezet tegen de totale (geschatte) doelgroep, uit paragraaf 1.1. In bijlage 5A staat het gebruik per regeling uitgesplitst naar bijstands- en niet-bijstandsgerechtigden.

In 2019 wordt het gebruik van de regeling afgezet tegen de totale (geschatte) doelgroep. In 2017 werd het gebruik afgezet tegen de doelgroep die de gemeente in beeld had. Huishoudens die van geen enkele regeling gebruikmaakten en die de gemeente dus niet in beeld hadden, werden hier buiten beschouwing gelaten. Daarom is het bereik niet volledig met elkaar te vergelijken. Logischerwijs ligt het bereik verhoudingsgewijs in 2019 iets lager, doordat er nu meer huishoudens in de doelgroep worden meegenomen⁵.

3.1. Het gebruik van de meeste regelingen is gestegen

- In 2019 hebben 304 huishoudens gebruikgemaakt van de kwijtschelding voor de gemeentelijke belastingen. Dit betekent dat 64 procent van de doelgroep gebruik heeft gemaakt van deze regeling. Het bereik in 2019 is nagenoeg gelijk gebleven aan het bereik in 2017 (63 procent). Het gemiddelde bereik in andere gemeenten ligt tussen 70 en 75 procent.
- Het bereik van de bijzondere bijstand is gedaald van 32 procent in 2017 naar 24 procent in 2019. Het aantal huishoudens dat gebruik heeft gemaakt van de bijzondere bijstand is in de periode 2017- 2019 licht gestegen, van 188 huishoudens naar 198 huishoudens. Maar de doelgroep die gebruik kunnen maken van de bijzondere bijstand is aanzienlijk gestegen. Van de 198 huishoudens die gebruik hebben gemaakt van de bijzondere bijstand hebben 139 huishoudens een verstrekking voor bewindvoeringskosten gekregen. Het bereik ligt in lijn met het gemiddelde bereik van 25 procent dat we bij andere gemeenten zien.
- In de periode 2017 – 2019 is het bereik van de individuele inkomenstoelage gestegen van 38 procent naar 41 procent. Zoals in paragraaf 1.3 is aangegeven is het aantal langdurige minima in deze periode aanzienlijk gestegen. Met als logisch gevolg dat ook het aantal gebruikers van de individuele inkomenstoelage fors is gestegen, van 76 huishoudens in 2017 naar 198 huishoudens in 2019. Het bereik in de gemeente Langedijk ligt iets onder het gemiddelde van 50 procent dat we in veel andere gemeenten zien.
- In 2019 hebben 410 huishoudens gebruik gemaakt van de collectieve zorgverzekering, dit is een bereik van 50 procent van de doelgroep. Het bereik is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2017 (53 procent), het aantal huishoudens dat collectief verzekerd is, is met bijna 100 gestegen. In andere gemeenten is een gemiddeld bereik tussen 30 en 40 procent gangbaar. Het bereik in de gemeente Langedijk ligt hier dus boven. Bijna alle gebruikers (391 huishoudens) hebben gekozen voor het meest uitgebreide pakket (Gemeentepakket Compleet), waarbij het eigen risico is meeverzekerd. Tenslotte krijgt 30 procent van de gebruikers (123 huishoudens) ook hulp vanuit de Wmo;
- De MeedoenPas is in 2019 door 570 huishoudens gebruikt, een bereik van 69 procent onder de doelgroep. Het bereik is ten opzichte van 2017 (75 procent) licht gedaald. In andere gemeenten zien we voor een participatieregeling een bereik tussen de 40 en 45 procent. Het bereik in de gemeente Langedijk ligt hier dus ver boven.
- In 2019 hebben 20 huishoudens gebruikgemaakt van de computerregeling. In 2017 waren dit 13 huishoudens. De doelgroep is niet vast te stellen, omdat huishoudens niet ieder jaar gebruik kunnen maken van de regeling.
- In 2019 hebben 114 kinderen gebruikgemaakt van het Jeugdfonds Sport en Cultuur, dit is een bereik van 22 procent van de doelgroep. De meeste kinderen hebben een vergoeding voor sport gekregen. Het aantal kinderen dat gebruik heeft gemaakt van het

⁵ Om de vergelijking met 2017 inzichtelijker te maken hebben we in bijlage 5 het gebruik van de regelingen in 2019, net als in eerdere jaren, afgezet tegen de doelgroep die in beeld is. Dit is, zoals hier uitgelegd, dus niet de volledige doelgroep waarin we in Hoofdstuk 3 wel vanuit gaan.

Jeugdfonds is ongeveer gelijk aan dat in 2017, ondanks een stijging van het aantal minimakinderen is het gebruik van het Jeugdfonds dus niet toegenomen. Het bereik is in 2019, door een grotere doelgroep en eenzelfde gebruik, dan ook lager dan in 2017 (toen was het 35 procent). In andere gemeenten bereikt het Jeugdfonds cultuur gemiddeld tussen de 35 en 40 procent van de doelgroep.

Gebruik en bereik regelingen

In de onderstaande tabel staat het gebruik op huishoudniveau en het bereik onder de doelgroep per regeling weergegeven. In 2017 betreffen de cijfers de doelgroep die de gemeente op dat moment in beeld had, en is het bereik daarop berekend. In 2019 gaan we voor het bereik uit van de *totale* doelgroep, dus ook diegenen die de gemeente niet in beeld heeft. De cijfers van het gebruik uit beide jaren kunnen dus zuiver worden vergeleken maar bij het vergelijken van het bereik dient wel rekening worden gehouden met deze verschillen in definitie.

Tabel 3.1.1 Gebruik en bereik regelingen 2017 en 2019⁶

Regeling	2017	2019
	Doelgroep in beeld	Totale doelgroep
Kwijtschelding		
Doelgroep	488	475
Gebruik	306	304
Bereik	63%	64%
Bijzondere bijstand		
Doelgroep	593	825
Gebruik	188	198
Bereik	32%	24% ⁷
Individuele inkomensvoorslag		
Doelgroep	199	481
Gebruik	76	198
Bereik	38%	41%
Collectieve zorgverzekering		
Doelgroep	593	825
Gebruik	317	410
Bereik	53%	50%
MeedoenPas		
Doelgroep	593	825
Gebruik	448	570
Bereik	75%	69%
Computerregeling		
Doelgroep	N.t.b.	N.t.b.
Gebruik	13	20
Bereik	N.t.b.	N.t.b.
Jeugdfonds Sport en cultuur		
Doelgroep	308	510
Gebruik	107	114
Bereik	35%	22%

⁶ In dit overzicht mist de vergoeding eigen bijdrage schoolfonds. De aantallen die voor dit onderzoek zijn aangeleverd waren niet de juiste, daarom laten we de regeling hier buiten beschouwing.

⁷ 'verstrekkingen vanuit de bijzondere bijstand geldt een inkomensgrens van 100 procent Wsm, zoals kosten voor de bewindvoering. Het grootste deel (76 procent) van de verstrekkingen vanuit de bijzondere bijstand is voor de kosten van de bewindvoering. Als we het gebruik van de bijzondere bijstand afzetten tegen de doelgroep met een inkomensgrens tot 100 procent Wsm, dan is het bereik 42 procent van de doelgroep.

3.2. Cumulatief gebruik

Minimahuishoudens kunnen in totaal van acht regelingen gebruikmaken (zie tabel 3.1.1⁸). Vijf daarvan zijn bedoeld voor volwassenen en drie regelingen zijn uitsluitend gericht op kinderen. In onderstaande tabel geven we weer van hoeveel regelingen minima gebruikmaken. Daarbij kijken we zowel naar het totaal van acht regelingen, als apart naar het gebruik van de vijf regelingen voor volwassenen en het gebruik van de drie regelingen voor kinderen (uiteraard gaat het daarbij alleen om minimagezinnen met kinderen).

Van de 825 minimahuishoudens in de gemeente maakt 9 procent van geen enkele regeling gebruik. Dat zijn 76 huishoudens (inclusief de huishoudens die niet in beeld zijn). De meeste huishoudens maken van één regeling gebruik en er zijn 209 huishoudens die van vier of meer regelingen gebruikmaken. Kijken we specifiek naar de regelingen voor volwassenen, dan zien we dat ook daar een grote groep huishoudens van meerdere regelingen gebruikmaakt. Een op de drie minimagezinnen maakt van geen enkele regeling voor kinderen gebruik.

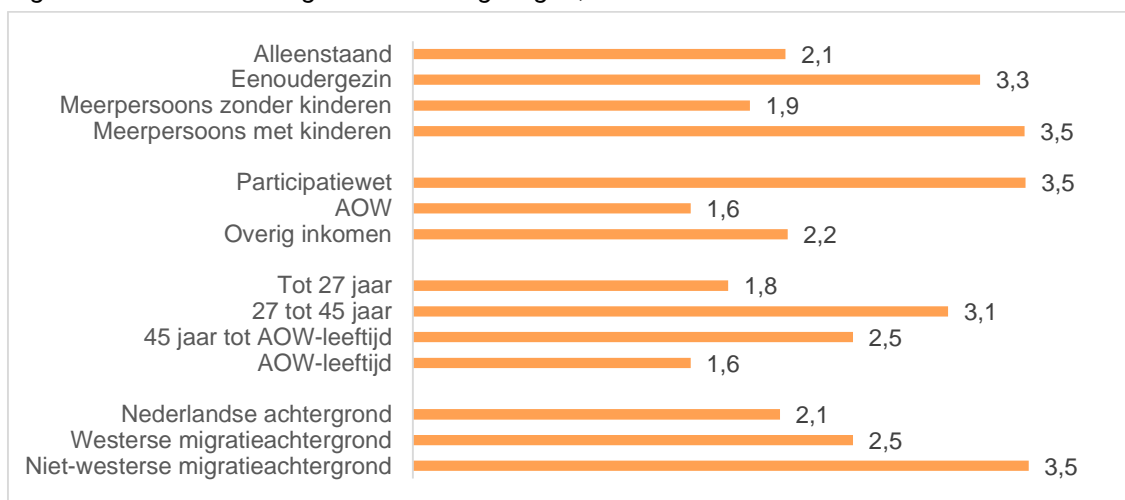
Tabel 3.2.1 Cumulatief gebruik minimagezinnen, minimahuishoudens tot 120% Wsm

Aantal regelingen	Alle 8 regelingen		5 reg. volwassenen		3 reg. kinderen	
	Aantal huish.	%	Aantal huish.	%	Aantal huish.	%
0	76	9%	82	10%	99	36%
1	260	32%	294	36%	124	45%
2	166	20%	163	20%	44	16%
3	114	14%	118	14%	8	3%
4	103	12%	127	15%		
5	62	8%	41	5%		
6	34	4%				
7	9	1%				
8	1	0%				
Totaal	825	100%	825	100%	275	100%
Gemiddeld per huishouden	2,5 regeling per huishouden		2,2 regeling per huishouden		0,9 regeling per gezin	

Bijstandsgerechtigden, meerpersoonshuishoudens met kinderen en huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond maken van meer regelingen gebruik dan gemiddeld. Huishoudens jonger dan 27 jaar, huishoudens met een AOW-uitkering en meerpersoonshuishoudens zonder kinderen maken relatief weinig gebruik van de beschikbare regelingen. Bij de meeste andere gemeenten zien we deze verschillen binnen de doelgroep ook.

⁸ Ook de vergoeding eigen bijdrage schoolfonds telt mee in het cumulatief gebruik.

Figuur 3.2.1. Gemiddeld gebruik acht regelingen, inkomen tot 120% Wsm

3.3. Kenmerken gebruikers per regeling

Hieronder volgen per regeling de kenmerken van de gebruikers. In bijlage 5A staat aangegeven hoeveel bijstandsgerechtigden en niet-bijstandsgerechtigden gebruik hebben gemaakt van de regeling.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Huishoudens kunnen kwijtschelding aanvragen voor de afvalstoffenheffing en hondenbelasting. De doelgroep bestaat uit huishoudens met een inkomen op of rond het voor dat huishoudtype geldende sociale minimum⁹. In 2019 hebben 304 huishoudens kwijtschelding toegekend gekregen:

- Meerpersoonshuishoudens met kinderen maken het vaakst gebruik van de kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Meerpersoonshuishoudens zonder kinderen het minst vaak;
- Huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond maken vaker gebruik van de kwijtschelding gemeentelijke belastingen dan huishoudens met een andere achtergrond.

Bijzondere bijstand

Het bijzondere bijstandsbeleid van de gemeente Langedijk is erop gericht om inwoners met een inkomen tot 120 procent Wsm die bijzondere noodzakelijke kosten hebben en deze niet zelf kunnen betalen, te ondersteunen. Voor een aantal kostensoorten geldt een inkomensgrens van 100 procent Wsm. In 2019 hebben 198 huishoudens een verstrekking vanuit de bijzondere bijstand gekregen. Hiervan hebben 139 huishoudens alleen een verstrekking voor de kosten van de bewindvoering gekregen en verder geen andere verstrekking vanuit de bijzondere bijstand.

Tabel 3.3.1 Aantal verstrekkingen en huishoudens bijzondere bijstand

Soort bijzondere bijstand	Verstrekkingen		Huishoudens	
Bewindvoering	1.512	79%	139	70%
Rechtsbijstand advocaatkosten	65	3%	38	72%
Overig	335	18%	50	16%
Totaal	1.921¹⁰	100%	198¹¹	100%

⁹ De inkomensgrens van de kwijtschelding gemeentelijke belastingen is wettelijk vastgelegd.

¹⁰ Het aantal verstrekkingen voor de bewindvoeringskosten bestaat voornamelijk uit maandelijkse betalingen. Een persoon kan dus meerdere maanden een verstrekking hebben gekregen voor de bewindvoeringskosten en alle maandelijkse betalingen zitten in het totaal aantal van 1.921 verstrekkingen.

¹¹ Een aantal huishoudens hebben vanuit de bijzondere bijstand meerdere verstrekkingen gekregen voor verschillende kostensoorten.

De kenmerken van alle 198 huishoudens die gebruikmaken van de bijzondere bijstand zijn als volgt:

- Huishoudens met een bijstandsuitkering maken vaker gebruik van de bijzondere bijstand dan huishoudens met een andere inkomensbron;
- Eenoudergezinnen maken het vaakst gebruik van de bijzondere bijstand, meerpersoonshuishoudens zonder kinderen blijven wat achter in het gebruik;
- Huishoudens met een migratieachtergrond maken vaker gebruik van de bijzondere bijstand dan huishoudens met een Nederlandse achtergrond.

Individuele inkomenstoelage

De individuele inkomenstoelage is bedoeld als inkomensondersteuning voor mensen die langdurig afhankelijk zijn van een minimuminkomen. In de gemeente Langedijk behoort iedereen tussen de 21 jaar en pensioengerechtigde leeftijd, die gedurende drie jaar een inkomen heeft tot 120 procent Wsm, tot de doelgroep. Verder geldt als voorwaarde voor toekenning dat er geen zicht is op inkomensverbetering. Er hebben 198 huishoudens gebruikgemaakt van de individuele inkomenstoelage:

- Bijstandsgerechtigden maken veel vaker gebruik van de individuele inkomenstoelage dan minima met een andersoortig inkomen;
- Eenoudergezinnen maken iets vaker gebruik van de individuele inkomenstoelage dan andere huishoudtypes. De verschillen zijn echter klein;
- Huishoudens met een migratieachtergrond maken vaker gebruik van de regeling dan huishoudens met een Nederlandse achtergrond.

Collectieve zorgverzekering

De gemeente biedt minima de mogelijkheid om deel te nemen aan de collectieve aanvullende zorgverzekering van Univé. Ze krijgen korting op de premie en profiteren van extra vergoedingen voor zorgkosten. Daarnaast krijgen ze een gemeentelijke bijdrage voor de aanvullende verzekering. Bij de verzekeraar Univé kunnen deelnemers kiezen uit twee aanvullende pakketten: Univé Gemeentepakket Compact en Univé Gemeentepakket Compleet. Bij het aanvullende pakket Compleet is het eigen risico meeverzekerd. Om deel te nemen aan de collectieve zorgverzekering mag het huishoudinkomen niet hoger zijn dan 120 procent Wsm.

In 2019 hebben 746 personen een verzekering afgesloten via de collectieve zorgverzekering, dit zijn 410 huishoudens. De meeste huishoudens zijn verzekerd via het pakket Gemeentepakket Compleet. Van de 410 huishoudens die gebruikmaken van de collectieve zorgverzekering hebben 85 huishoudens daarnaast van geen enkele andere minimaregeling gebruikgemaakt. Voor de helft betreft dit AOW'ers.

De kenmerken van de 410 huishoudens die gebruik hebben gemaakt van de collectieve zorgverzekering zijn:

- AOW'ers maken vaker gebruik van de collectieve zorgverzekering dan huishoudens met een bijstandsuitkering en minima met een andersoortig inkomen;
- Meerpersoonshuishoudens met kinderen maken het vaakst gebruik van de collectieve zorgverzekering;
- Huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond maken vaker gebruik van de collectieve zorgverzekering dan huishoudens met een andere achtergrond;
- Bijna een derde van de gebruikers heeft ook een Wmo-voorziening.

MeedoenPas

De gemeente Langedijk wil graag dat zoveel mogelijk inwoners mee kunnen doen aan culturele, sportieve of sociale activiteiten. Huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm kunnen daarom gratis een MeedoenPas krijgen. Op de pas staat een digitaal tegoed waarmee minima bij aangesloten verenigingen en organisaties de kosten kunnen betalen. Dit kunnen bijvoorbeeld kosten zijn voor een lidmaatschap van een sport- of muziekvereniging of de kosten voor een bioscoop. In 2019 hebben 570 huishoudens gebruikgemaakt van de MeedoenPas:

- Bijna alle bijstandsgerechtigden hebben een MeedoenPas, onder AOW'ers is dat iets meer dan de helft van de doelgroep;

- Huishoudens met kinderen maken vaker gebruik van de Meedoenpas dan huishoudens zonder kinderen;
- Huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond maken vaker gebruik van de pas dan huishoudens met een andere achtergrond.

Computerregeling

Minima kunnen met de computerregeling een aanvraag voor een computer of laptop doen voor hun schoolgaande kinderen. De doelgroep bestaat uit kinderen van 12 tot en met 17 jaar en het kind zit op het voortgezet onderwijs. Minima kunnen maximaal een keer per vijf jaar gebruikmaken van de regeling en er kan maximaal één computer per huishouden worden aangevraagd. Huishoudens die langer dan drie jaar een inkomen van maximaal 120 procent Wsm hebben, kunnen gebruikmaken van de computerregeling. In 2019 hebben 20 huishoudens met kinderen gebruikgemaakt van de regeling:

- Dit zijn met name bijstandsgerechtigden, meerpersoonshuishoudens en huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond.

Jeugdfonds Sport en Cultuur

Met behulp van het Jeugdfonds Sport en Cultuur krijgen minimakinderen de kans om mee te doen aan sportieve en culturele activiteiten. Het fonds betaalt de contributie en eventuele attributen die nodig zijn. De fondsen zijn bedoeld voor kinderen tot 18 jaar waarvan het huishoudinkomen niet hoger is dan 120 procent Wsm. In totaal hebben 114 kinderen gebruikgemaakt van het Jeugdfonds Sport en Cultuur, waarvan 105 voor sport en 9 kinderen voor cultuur. Deze 114 kinderen wonen in 72 huishoudens.

De kenmerken van alle 114 kinderen die gebruik hebben gemaakt van het Jeugdfonds Sport en Cultuur zijn als volgt:

- Kinderen uit een gezin met een bijstandsuitkering maken vaker gebruik van het Jeugdfonds Sport en Cultuur dan kinderen uit huishoudens met een andersoortig inkomen;
- Kinderen uit eenoudergezinnen en kinderen uit meerpersoonshuishoudens maken nagenoeg even vaak gebruik van het fonds;
- Kinderen uit huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond maken vaker gebruik van het Jeugdfonds Sport en Cultuur dan kinderen uit huishoudens met een andere achtergrond.

4. Wmo en schuldhulpverlening

4.1. Ruim een op de vier minimahuishoudens maakt gebruik van de Wmo

In 2019 maakten 999 huishoudens gebruik van één of meerdere Wmo-voorzieningen, 8 procent van alle huishoudens in de gemeente Langedijk. Dat is een forse stijging ten opzichte van 2017, toen 614 huishoudens een Wmo-voorziening kregen. Van de 999 huishoudens hebben 198 huishoudens een inkomen tot 120 procent Wsm. Dit houdt in dat 26 procent van alle minimahuishoudens in de gemeente een Wmo-voorziening heeft. Bij andere gemeenten zien we dat gemiddeld 20 à 25 procent van de minimahuishoudens gebruikmaakt van de Wmo.

Gemiddeld gezien maken minima vaker gebruik van een Wmo-voorziening dan huishoudens met een inkomen hoger dan 120 procent Wsm; 7 procent van de huishoudens met een hoger inkomen maakt gebruik van een Wmo-voorziening.

Van de 198 minimahuishoudens met Wmo is 57 procent alleenstaand en 20 procent heeft thuiswonende kinderen. Bijna de helft is tussen de 45 jaar en AOW-gerechtigde leeftijd en 80 procent heeft een Nederlandse achtergrond.

Tabel 4.1.1 Inkomensverdeling Wmo-gebruikers

Wmo	2017		2019		Aandeel Wmo t.o.v. alle huishoudens
	Aantal	%	Aantal	%	
Tot 120% Wsm	105	17%	198	20%	26%
Overige huishoudens	509	83%	801	80%	7%
Totaal	614	100%	999	100%	8%

Tabel 4.1.2 Kenmerken minimahuishoudens tot 120% Wsm met Wmo

Categorie	2017		2019	
	Aantal	%	Aantal	%
Inkomensbron				
Participatiewet	27	26%	44	22%
AOW	36	34%	53	27%
Overig	42	40%	101	51%
Totaal	105	100%	198	100%
Huishoudtype				
Alleenstaand	65	62%	113	57%
Eenoudergezin	9	9%	25	12%
Meerpers zonder kinderen	21	20%	45	23%
Meerpers met kinderen	10	9%	15	8%
Totaal	105	100%	198	100%
Leeftijdscategorie				
Tot 45 jaar	32	31%	51	26%
45 tot AOW-leeftijd	37	35%	94	47%
AOW-leeftijd	36	34%	53	27%
Totaal	105	100%	198	100%
Herkomst				
Nederlandse achtergrond	83	79%	158	80%
Migratieachtergrond	22	21%	40	20%
Totaal	105	100%	198	100%

4.2. Aantal minimahuishoudens met schulddienstverlening nagenoeg gelijk gebleven

Schulddienstverlening (SDV) is bedoeld voor inwoners die zelf hun problematische schulden niet meer kunnen oplossen. Het belangrijkste onderdeel van schulddienstverlening betreft een minnelijke schuldregeling. Wanneer een minnelijk traject niet mogelijk is kan een aanvraag worden gedaan voor toelating tot de WSNP (het wettelijk traject).

In 2019 hebben 81 huishoudens een vorm van schulddienstverlening gekregen. Hiervan hebben 57 huishoudens een inkomen tot 120 procent Wsm. Dit betekent dat 7,4 procent van alle minimahuishoudens een vorm van schulddienstverlening heeft gekregen. Bij andere gemeenten ligt dit tussen de 10 en 15 procent. Gemiddeld gezien kregen minimahuishoudens vaker een vorm van schulddienstverlening dan huishoudens met een inkomen hoger dan 120 procent Wsm: van alle huishoudens met een hoger inkomen kreeg 0,2 procent hulp bij schulden. Het aantal huishoudens met een vorm van schulddienstverlening is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2017 (2017: 89 huishoudens). Ook het aantal minimahuishoudens die hulp kregen is ten opzichte van 2017 gelijk (54 huishoudens).

40 procent van de minimahuishoudens die in 2019 in een schulddienstverleningstraject zat heeft thuiswonende kinderen en 61 procent is een huishouden met een Nederlandse achtergrond. Daarnaast heeft 35 procent een bijstandsuitkering.

Tabel 4.2.1 Inkomensverdeling SDV-gebruikers

SDV	2017		2019		Aandeel SDV t.o.v. alle huish.
	Aantal	%	Aantal	%	
Tot 120% Wsm	54	61%	57	70%	7,4%
Overige huishoudens	35	39%	24	30%	0,2%
Totaal	89	100%	81	100%	0,7%

Tabel 4.2.2 Kenmerken minimahuishoudens tot 120% Wsm met SDV

Categorie	2017		2019	
	Aantal	%	Aantal	%
Inkomensbron				
Participatiewet	20	37%	20	35%
Overig inkomen	34	63%	37	65%
Totaal	54	100%	57	100%
Huishoudtype				
Huishoudens zonder kinderen	30	56%	34	60%
Huishoudens met kinderen	24	44%	23	40%
Totaal	54	100%	57	100%
Leeftijdscategorie				
Tot 45 jaar	27	50%	28	49%
45 jaar en ouder	27	50%	29	51%
Totaal	54	100%	57	100%
Herkomst				
Nederlandse achtergrond	25	46%	35	61%
Migratieachtergrond	29	54%	22	39%
Totaal	54	100%	57	100%

5. De inkomenseffecten

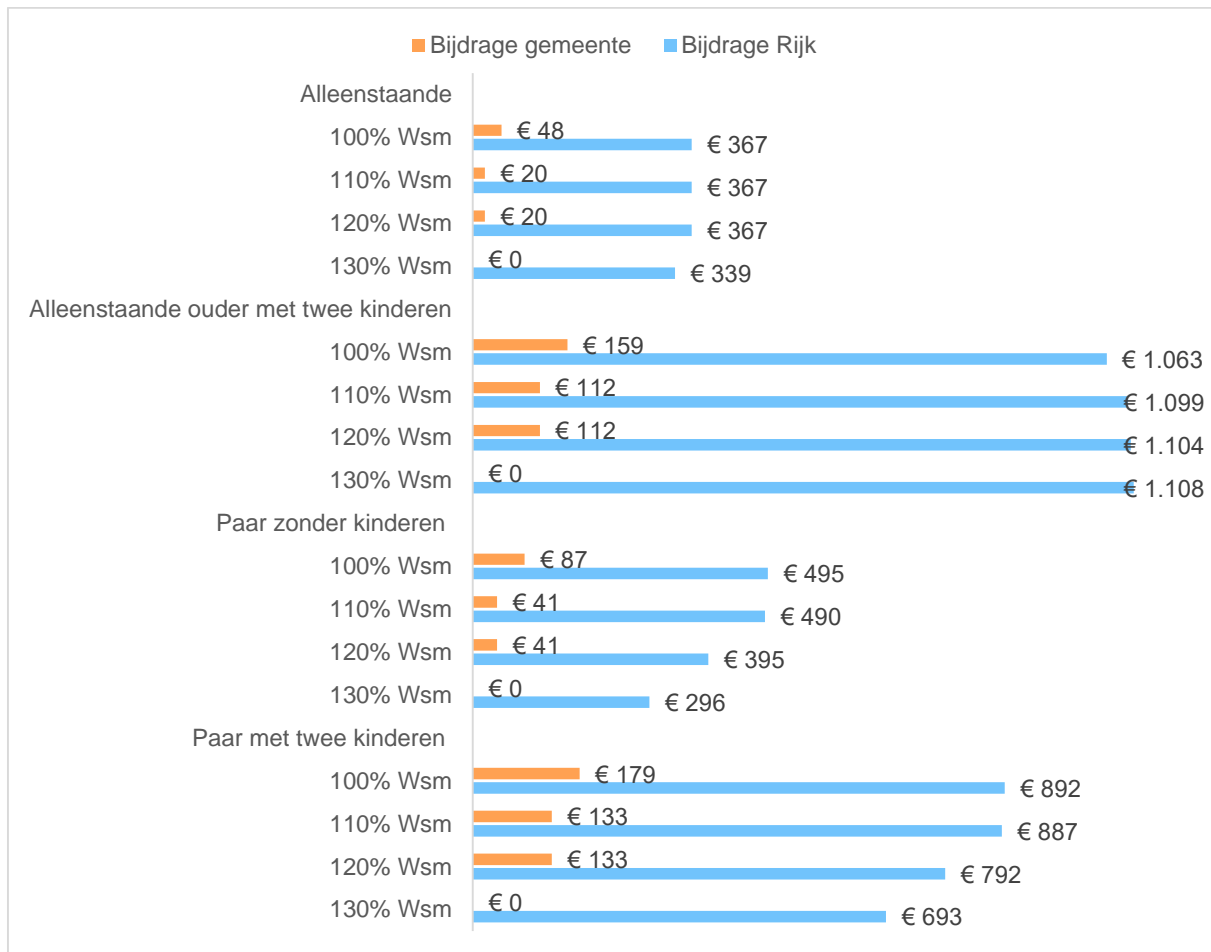
In dit hoofdstuk staan de inkomenseffecten.

5.1. Het effect van het landelijk beleid is groter dan het gemeentelijk beleid

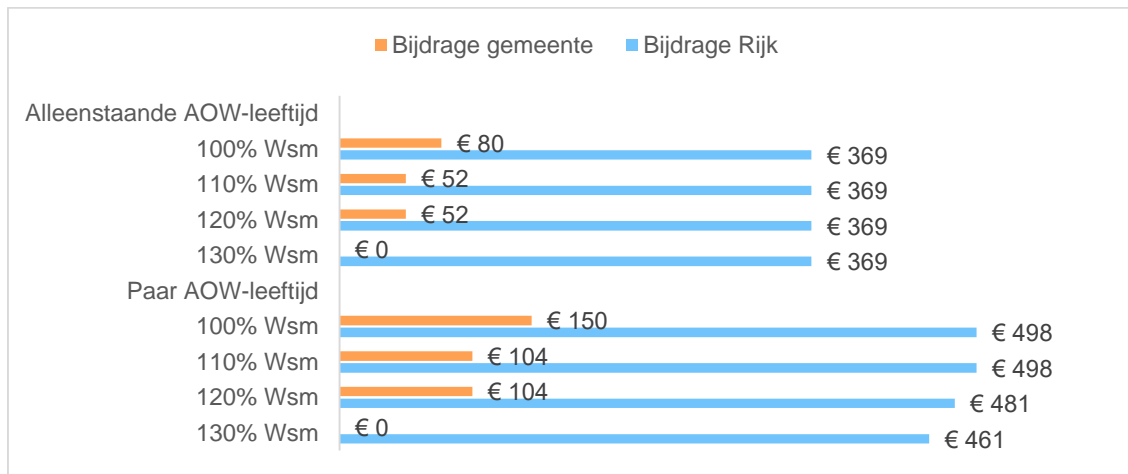
De financiële ondersteuning vanuit het Rijk is veel hoger dan vanuit de gemeente, zoals uit figuur 5.1.1. blijkt. Daarnaast verschilt de gemeentelijke vergoeding per huishoudtype: minimahuishoudens met kinderen hebben recht op meer regelingen dan minimahuishoudens zonder kinderen, waardoor het bedrag dat zij daarvan kunnen ontvangen ook hoger is. Ook krijgen zij vanuit het Rijk extra toeslagen, zoals het kindgebonden budget.

Het bedrag aan landelijke toeslagen neemt geleidelijk af bij een hoger inkomen, al verschilt deze afname per huishoudtype. Voor meerpersoonshuishoudens loopt dit bedrag sneller terug dan voor alleenstaanden. Voor alleenstaande ouders neemt dit bedrag iets toe omdat zij gebruik kunnen maken van de combinatiekorting. Het bedrag aan gemeentelijke regelingen neemt eveneens af bij een hoger inkomen. Bij een inkomen hoger dan 100 procent Wsm vervalt het recht op de kwijschelding van gemeentelijke belastingen. De andere gemeentelijke regelingen kennen een inkomensgrens van 120 procent Wsm. Dit betekent dat alle huishoudens bij een inkomen van 130 procent Wsm geen recht meer hebben op een maandelijkse gemeentelijke bijdrage.

Figuur 5.1.1. Maandelijkse bijdrages Rijk en gemeente, minima niet AOW-gerechtigd

Figuur 5.1.2. Maandelijks bijdrages Rijk en gemeente, minima AOW-gerechtigd

5.2. De gemeentelijke bijdragen geven meer ruimte voor vrije bestedingen

Alle minimahuishoudens houden door de gemeentelijke regelingen (meer) geld over voor het doen van vrije bestedingen. Dat zijn uitgaven voor bijvoorbeeld lidmaatschap bij een (sport)vereniging, bibliotheek, zakgeld, een dagje weg etc. Per huishoudtype en inkomensgrens verschilt het bedrag dat ze voor vrije bestedingen overhouden echter aanzienlijk:

- Paren (met en zonder kinderen) met een bijstandsuitkering zouden zonder de gemeentelijke bijdragen rond de € 100 per maand overhouden voor vrije bestedingen, minder dan alleenstaanden en alleenstaande ouders. Met de gemeentelijke regelingen gaat dit bedrag een stuk omhoog, vooral voor paren mét kinderen;
- Van alle huishoudtypen houden alleenstaande ouders maandelijks het grootste budget voor vrije besteding over. Een alleenstaande ouder met een inkomen van 120 procent Wsm heeft per maand € 583 over voor vrije bestedingen, een paar met twee kinderen en eveneens een inkomen van 120 procent Wsm heeft hier maandelijks € 429 voor. Alleenstaande ouders krijgen bij een inkomen van 120 procent Wsm maandelijks € 1.099 aan toeslagen van het Rijk, paren met kinderen krijgen op dat inkomensniveau € 792 per maand (zie figuur 5.1.1). Alleenstaande ouders houden langer recht op hetzelfde bedrag aan huur- en zorgtoeslag, en krijgen een hoger bedrag aan kindgebonden budget dan paren met kinderen;
- Bij huishoudens met kinderen is het budget voor vrije bestedingen bij een inkomen van 130 procent Wsm lager dan bij een inkomen gelijk aan 120 procent Wsm. Dit komt omdat het recht op de gemeentelijke regelingen bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm komt te vervallen;
- Bij paren zonder kinderen is het budget voor vrije bestedingen bij een inkomen gelijk aan 130 procent Wsm nagenoeg gelijk aan de vrije bestedingsruimte bij een inkomen gelijk aan 120 procent Wsm. Dit komt doordat de landelijke toeslagen afnemen bij een hoger inkomen en doordat ze geen recht meer hebben op de gemeentelijke regelingen bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm. In de volgende paragraaf gaan we hier verder op in;
- Het vrij besteedbaar budget is bij een alleenstaande met AOW-leeftijd nagenoeg gelijk als het budget van een paar met dezelfde leeftijd. Bij een inkomen gelijk aan 110, 120 en 130 procent is het budget van een paar groter.

Het budget dat huishoudens nodig hebben voor, of zullen uitgeven aan vrije bestedingen verschilt per huishoudtype. Een paar met kinderen zal daar meer aan (willen) uitgeven dan een alleenstaande. In bijlage 6 staat per huishoudtype het normbudget voor vrije bestedingen. Uiteraard zal iemand die nauwelijks geld meer over heeft, dat niet per se daar aan besteden.

Tabel 5.2.1 Vrij besteedbaar budget per huishoudtype, minima niet AOW-gerechtigd

Huishoudtype	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	> 3 jaar 100% Wsm
Alleenstaande					
Exclusief gemeente	118	224	329	402	118
Inclusief gemeente	166	244	349	402	200
Alleenstaande ouder, 2 kinderen					
Exclusief gemeente	250	361	471	577	250
Inclusief gemeente	409	473	583	577	451
Paar zonder kinderen					
Exclusief gemeente	100	245	300	343	100
Inclusief gemeente	187	286	341	343	234
Paar, 2 kinderen					
Exclusief gemeente	96	241	297	339	96
Inclusief gemeente	275	374	429	339	322

Tabel 5.2.2 Vrij besteedbaar budget per huishoudtype, minima AOW-gerechtigd

Huishoudtype	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Alleenstaande (AOW-leeftijd)				
Exclusief gemeente	200	317	435	569
Inclusief gemeente	279	369	487	569
Paar (AOW-leeftijd)				
Exclusief gemeente	128	288	430	603
Inclusief gemeente	278	392	534	603

5.3. Werken vanuit de bijstand loont in de meeste situaties

Bijstandsgerechtigden die gaan werken tegen een loon van 110, 120 of 130 procent Wsm gaan er bijna altijd in totaal inkomen op vooruit. Dit totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen inclusief vakantietoeslag, toeslagen van het Rijk en de gemeentelijke minimaregelingen.

Omdat de gemeentelijke regelingen een inkomensgrens van 120 procent Wsm kennen, daalt het totaal inkomen van een aantal huishoudens wanneer zij gaan werken tegen een inkomen van 130 procent Wsm. Deze huishoudens hebben dan vaak ook te maken met een daling van de Rijkstoeslagen. Met als gevolg dat het huishouden er per saldo niet of slechts in beperkte mate op vooruit gaat. Paren met kinderen krijgen met deze terugval in inkomen te maken als zij gaan werken tegen een loon van 130 procent Wsm, financieel gezien is (meer) werken voor deze huishoudens het minst aantrekkelijk¹². Alleenstaanden gaan er relatief het meest op vooruit wanneer zij gaan werken vanuit de bijstand.

Alleenstaanden gaan bij een hoger inkomen er steeds op vooruit.

- Een alleenstaande die vanuit een bijstandssituatie werk aanvaardt waarbij hij tussen 110 en 130 procent van het Wsm verdient, heeft maandelijks meer te besteden. Bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm stijgt zijn totaal inkomen met € 240 (16 procent) per maand ten opzichte van de bijstandssituatie;
- Een alleenstaande krijgt bij een loon gelijk aan 100 tot 120 procent Wsm hetzelfde bedrag aan toeslagen vanuit het Rijk. Vanaf een inkomen boven 120 procent Wsm

¹² In deze Inkomenseffecten Rapportage zijn de financiële effecten berekend van de inkomensgrenzen 100 tot 130 procent Wsm. Er kunnen daarom alleen uitspraken worden gedaan over het financiële effect tot 130 procent Wsm.

lopen de toeslagen vanuit het Rijk terug. Dit komt doordat hij dan minder huurtoeslag ontvangt, de zorgtoeslag blijft hetzelfde;

- Bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm hebben alleenstaanden geen recht meer op gemeentelijke regelingen;
- Ondanks de afname van de toeslagen en gemeentelijke bijdragen gaan alleenstaanden er bij ieder hoger inkomensniveau telkens op vooruit. Een hoger loon (tot 130 procent Wsm) zorgt steeds voor een toename aan totaal inkomen, (meer) werken heeft dus financieel voordeel.

Alleenstaande ouders behouden het langst recht op hetzelfde bedrag aan toeslagen.

- Alleenstaande ouders gaan er ten opzichte van de bijstandssituatie op vooruit als ze werk aanvaarden tegen een loon tussen 110 en 130 procent Wsm;
- De landelijke toeslagen lopen niet af, maar nemen zelfs licht toe. Het bedrag aan huurtoeslag, zorgtoeslag en kindgebonden budget blijft even hoog en bij werkaanvaarding ontvangt hij nog een combinatiekorting;
- Het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm is € 3 lager dan het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 120 procent Wsm. Dit komt omdat er bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm geen gebruik meer kan worden gemaakt van de gemeentelijke regelingen.

Paren zonder kinderen hebben € 165 extra aan inkomen bij werkaanvaarding tegen een loon van 130 procent Wsm.

- Paren zonder kinderen die vanuit de bijstandssituatie werk aanvaarden tegen een loon gelijk aan 110 tot 130 procent gaan er op vooruit. Wanneer een van hen werk aanvaardt waarbij hij een loon van 130 procent Wsm gaat verdienen, hebben zij maandelijks € 165 (8 procent) meer te besteden;
- De toeslagen van het Rijk lopen snel terug. Een paar met een bijstandsuitkering ontvangt maandelijks € 495 aan landelijke toeslagen, een paar met een inkomen van 130 procent Wsm ontvangt maandelijks € 296 aan toeslagen. De bijdrage vanuit de gemeentelijke regelingen is € 87 per maand in de bijstandssituatie, bij een inkomen van 130 procent Wsm hebben paren zonder kinderen geen recht meer op een gemeentelijke bijdrage;
- Desondanks gaat een paar met kinderen er bij een loon van 130 procent Wsm € 11 (1 procent) meer op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie dan bij een loon van 120 procent Wsm. De stijging van het loon compenseert de daling van de bijdragen vanuit het Rijk en de gemeente.

Paren met kinderen gaan er enkele procenten op vooruit bij werkaanvaarding.

- Paren met twee kinderen gaan er een paar procent op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie als zij gaan werken tegen een hoger loon. Echter, het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm is lager dan het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 110 en 120 procent Wsm;
- De toeslagen van het Rijk lopen snel terug. Het bedrag van landelijke toeslagen daalt bij paren met twee kinderen van € 892 in de bijstandssituatie naar € 693 bij een inkomen gelijk aan 130 procent Wsm;
- In de bijstand is de maximale gemeentelijke bijdrage € 179 per maand en deze loopt terug naar € 0 bij een inkomen gelijk aan 130 procent Wsm;
- Door deze afname in bijdragen vanuit het Rijk en de gemeente is de vooruitgang in totaal inkomen ten opzichte van de bijstandssituatie bij een loon van 130 procent Wsm kleiner dan de vooruitgang bij een loon van 110 en 120 procent Wsm;
- Bij een loon van 130 procent Wsm gaan paren met kinderen er echter nog steeds € 73 (3 procent) op vooruit ten opzichte de bijstandssituatie. Voor paren met kinderen heeft vanuit de bijstand werk aanvaarden tegen een loon tot 130 procent Wsm dus financieel voordeel.

Tabel 5.3.1 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding per huishoudtype

Huishoudtype	Netto inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Vershil tov 100% Wsm (€)	Vershil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande						
100% Wsm	1.052	367	48	1.467		
110% Wsm	1.158	367	20	1.545	+ 77	+ 5%
120% Wsm	1.263	367	20	1.650	+ 183	+ 12%
130% Wsm	1.368	339	0	1.707	+ 240	+ 16%
Alleenstaande ouder, 2 kinderen						
100% Wsm	1.052	1063	159	2.274		
110% Wsm	1.158	1099	112	2.369	+ 94	+ 4%
120% Wsm	1.263	1104	112	2.479	+ 205	+ 9%
130% Wsm	1.368	1108	0	2.476	+ 202	+ 9%
Paar zonder kinderen						
100% Wsm	1.503	495	87	2.085		
110% Wsm	1.654	490	41	2.184	+ 99	+ 5%
120% Wsm	1.804	395	41	2.240	+ 154	+ 7%
130% Wsm	1.954	296	0	2.250	+ 165	+ 8%
Paar, 2 kinderen						
100% Wsm	1.503	892	179	2.574		
110% Wsm	1.654	887	133	2.673	+ 99	+ 4%
120% Wsm	1.804	792	133	2.729	+ 154	+ 6%
130% Wsm	1.954	693	0	2.647	+ 73	+ 3%

Met behulp van onderstaande casussen leggen we deze tabel uit. Eerst bespreken we Jan, die eerst een bijstandsuitkering ontvangt en daarna voor een steeds hoger loon gaat werken. Daarna bespreken we Robin en Max, een paar met twee kinderen van 8 en 13 jaar. Ook zij ontvangen eerst een bijstandsuitkering, en daarna aanvaardt een van beiden werk tegen een steeds hoger loon.

Voorbeeld Casus tabel 5.3.1: alleenstaande

Jan is alleenstaand en krijgt een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.052 per maand (inclusief vakantietoeslag). Hij heeft maandelijks recht op € 367 aan toeslagen van het Rijk. Voor Jan bestaat dit uit huurtoeslag en zorgtoeslag. Tot slot kan Jan rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 48 per maand. Dit bestaat voor Jan uit de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, korting op de collectieve zorgverzekering en de MeedoenPas. In totaal heeft Jan nu een inkomen van € 1.467 per maand.

Als Jan werk krijgt tegen een loon van 110 procent Wsm, dan stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.158 per maand. Hij houdt recht op hetzelfde bedrag aan huurtoeslag en zorgtoeslag, dus € 367 per maand. Het recht op miniregelingen komt deels te vervallen. Jan heeft nog recht op de korting op de collectieve zorgverzekering en de MeedoenPas, maar hij kan geen kwijtschelding meer aanvragen. De gemeentelijke bijdragen zijn samen € 20 per maand. Het totaal inkomen van Jan bij een inkomen van 110 procent Wsm is dan € 1.545. Dit betekent voor Jan een stijging van € 77 (5 procent) ten opzichte van zijn totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Jan gaat werken tegen een loon van 120 procent Wsm, stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.263 per maand. De bijdrage van het Rijk blijft € 367. De bijdragen van de gemeente blijven ook gelijk, namelijk € 20 per maand. Het totale inkomen van Jan is € 1.650 per maand. Dat is € 183 (12 procent) per maand meer dan wanneer hij een bijstandsuitkering heeft.

Als Jan gaat werken tegen een loon van 130 procent Wsm stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.368 per maand. De bijdragen van het Rijk zijn gedaald naar € 339 per maand. Jan ontvangt minder huurtoeslag, maar nog net zoveel zorgtoeslag. De gemeentelijke bijdragen zijn komen te vervallen. Zijn totale inkomen is nu € 1.707 per maand, en dat is € 234 (16 procent) meer dan toen Jan een bijstandsuitkering had.

Voorbeeld Casus tabel 5.3.1: paar met kinderen

Robin en Max hebben twee kinderen van 8 en 13 jaar oud en krijgen een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.503 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Zij hebben maandelijks recht op € 892 aan toeslagen van het Rijk, bestaande uit huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag en kindgebonden budget. Ook kunnen Robin en Max rekenen op een maandelijks financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 179. Deze bijdrage bestaat voor hun beiden uit de kwijtschelding gemeentelijke belastingen, de korting op de collectieve zorgverzekering en de MeedoenPas. Voor hun kinderen maken zij ook nog aanspraak op het Jeugdfonds Sport & Cultuur, de vergoeding voor eigen bijdrage schoolfonds en een extra tegemoetkoming via de MeedoenPas. In totaal hebben Robin en Max dan een inkomen van € 2.574 per maand.

Als Robin of Max werk krijgt tegen een inkomen van 110 procent Wsm, dan stijgt hun netto-inkomen naar € 1.654 per maand. De toeslagen vanuit het Rijk zijn nu iets lager, namelijk € 887. De gemeentelijke bijdragen zijn nu € 133 per maand. Robin en Max kunnen geen kwijtschelding meer aanvragen, maar houden wel recht op de andere gemeentelijke regelingen. Het totaal inkomen van Robin en Max bij een inkomen van 110 procent Wsm is € 2.673 per maand. Dat is een stijging van € 99 (4 procent) vergeleken met hun totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Robin of Max tegen een loon van 120 procent Wsm gaat werken, stijgt hun netto-inkomen naar € 1.804 per maand. De bijdrage van het Rijk neemt iets verder af en is nu € 792 per maand. Het gezin heeft nog altijd recht op hetzelfde bedrag aan gemeentelijke regelingen, dus € 133 per maand. Het totale inkomen van het gezin is nu € 2.729 per maand. Dit is € 154 (6 procent) meer dan wanneer zij een bijstandsuitkering zouden hebben.

Als Robin of Max gaat werken tegen een inkomen van 130 procent Wsm dan stijgt hun netto-inkomen naar € 1.954 per maand. De bijdragen van het Rijk dalen nu naar € 693 per maand. Het recht op alle gemeentelijke regelingen is komen te vervallen. Het totale inkomen van Robin en Max is nu € 2.647 per maand. Dat is € 73 (3 procent) meer dan hun totaal inkomen bij een bijstandsuitkering, maar minder dan wanneer zij werk aanvaardden tegen een loon van 110 of 120 procent Wsm.

Bijlage 1. Methodiek Armoedemonitor

Bij dit onderzoek is gebruik gemaakt van registratiegegevens van de verschillende lokale en landelijke regelingen die de gemeente uitvoert. Daarbij gaat het om de volgende voorzieningen: Participatiewet, minimaregelingen en kwietschelding gemeentelijke belastingen. Alle brongegevens zijn via encryptie versleuteld aangeleverd zodat ze niet te herleiden zijn tot individuele natuurlijke personen.

Onderstaand beschrijven we de wijze waarop het onderzoeksbestand is aangemaakt.

Stap 1

In de eerste bewerkingsstap wordt de informatie uit de genoemde registratiebronnen aan het actuele BRP-bestand (dat ook is versleuteld) gekoppeld. Op deze wijze wordt inzichtelijk welke personen gebruik maken of gebruik hebben gemaakt van welke voorziening.

Stap 2

In stap 2 wordt aan de hand van de BRP een analysebestand op huishoudniveau gemaakt. We onderscheiden 4 huishoudtypes: alleenstaanden, eenoudergezinnen, meerpersoonshuishoudens met kinderen en meerpersoonshuishoudens zonder kinderen. De operationele definities van deze begrippen treft u verderop in deze verantwoording aan.

Stap 3

Het feitelijke gebruik van voorzieningen in het jaar voorafgaand aan het peilmoment van de BRP wordt op huishoudniveau vastgesteld. Indien één persoon binnen het huishouden gebruik heeft gemaakt van een bepaalde voorziening, wordt dit toegerekend naar het hele huishouden.

Statistisch kader

In tegenstelling tot wat gangbaar is bij sociaalwetenschappelijk onderzoek is dit rapport gebaseerd op gegevens van de totale bevolkingspopulatie. Dat betekent dat de vermelde aantallen en percentages niet getoetst hoeven te worden op statistische betrouwbaarheid en altijd de feitelijke situatie weergeven.

Operationele definitie huishouden

Het bepalen van het soort en type huishouden gebeurt aan de hand van gegevens uit de bevolkingsadministratie en wel op de volgende wijze:

- indien één persoon op een adres woont, is duidelijk dat er sprake is van een alleenstaande;
- personen op één adres waartussen geregistreerde ouder-kindrelaties of echtrelaties bestaan worden tot een gezamenlijk huishouden gerekend;
- indien er één meerderjarige op een adres woont met een ouder-kindrelatie tellen we een eenoudergezin;
- als er sprake is van een ouder-kindrelatie én het kind (of de kinderen) is minderjarig, dan is er sprake van een eenoudergezin of een meerpersoonshuishoudens met kinderen;
- indien er sprake is van een ouder-kindrelatie maar alle kinderen zijn meerderjarig (18+) dan zien we dit als een meerpersoonshuishouden zonder kinderen. Oftewel als we spreken van een gezin met kinderen dan is er altijd sprake van minderjarige kinderen;
- als er vier of meer meerderjarigen op een adres wonen, gaan we ervan uit dat er meerdere huishoudens op dit adres gevestigd zijn;
- indien er drie meerderjarigen zonder echtrelatie op één adres wonen, kijken we naar de gemiddelde leeftijd. Ligt die onder de 27 jaar dan rekenen we iedere persoon als een afzonderlijk (studenten)huishouden. Ligt deze boven de 27 jaar dan tellen we één meerpersoonshuishouden.
- als er minimaal 20 personen op een gezamenlijk adres wonen, registreren we een institutioneel huishouden, tenzij de gemiddelde leeftijd van alle bewoners hoger is dan de AOW-leeftijd. Iedere bewoner wordt dan als afzonderlijk huishouden meegeteld (gehuwden tellen als één huishouden).

Zelfstandig huishouden

Een zelfstandig huishouden bestaat uit een of meer personen die alleen of samen in een woonruimte gehuisvest zijn en zelf in hun dagelijkse levensbehoeften voorzien.

Institutioneel huishouden

Tot de institutionele huishoudens behoren adressen met minimaal 20 personen, waarbij de gemiddelde leeftijd jonger is dan de AOW-leeftijd. Hiertoe behoren bijvoorbeeld opvangcentra, penitentiaire inrichtingen, kindertehuizen en internaten.

In de bevolkingsoverzichten in deze rapportage zijn deze personen meegeteld. In de hoofdstukken waar de inkomensverdeling in termen van huishoudens wordt besproken blijven zij buiten beschouwing.

Besteedbaar inkomen (CBS)

Besteedbaar inkomen is het bruto-inkomen verminderd met de premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten (zoals alimentatie) en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting. Het bruto-inkomen omvat winst uit onderneming, bruto-inkomsten uit arbeid, inkomsten uit vermogen en bruto ontvangen overdrachten (zoals AOW, Anw, WAO/WIA, studiefinanciering, kinderbijslag en huursubsidie).

Inkomensbron

In dit onderzoek worden de termen Participatiewet, AOW en 'ander' inkomen gebruikt. Voor de bijstandsgerechtigden is de inkomensbron direct vast te stellen. De AOW-inkomensgrondslag is bepaald op basis van de leeftijd van de huishoudoudste. De AOW-gerechtigde huishoudens die tevens een aanvullende bijstandsuitkering ontvangen rekenen we eveneens tot deze categorie. Alle overige inkomens zijn vervolgens onder de noemer 'ander' inkomen gebracht.

Wanneer het inkomen van een huishouden alleen bestaat uit AOW dan wordt het huishouden tot de minimapopulatie gerekend.

Berekening van de duur van het minimuminkomen

De duur van de periode waarin een huishouden op het minimuminkomen leeft, wordt berekend aan de hand van een combinatie van gegevens uit verschillende bronnen. Een sluitende definitie in termen van een volledig onafgebroken periode is niet altijd mogelijk. Indien de periode tussen het gebruik van de ene regeling en de andere maximaal 30 dagen is, wordt dit daarom toch als aaneengesloten periode gezien.

Wettelijk sociaal minimum

Het wettelijk sociaal minimum is de actuele bijstandsnorm voor het betreffende huishoudtype. Deze normbedragen worden halfjaarlijks vastgesteld. Voor AOW-huishoudens is de netto AOW-uitkering het normbedrag voor het wettelijke sociale minimum.

Herkomst (CBS)

Voor bepaling van herkomst wordt gekeken naar het geboorteland van de ouder(s). Iemand met een migratieachtergrond is iemand waarvan minimaal een van de ouders in het buitenland is geboren. Inwoners afkomstig uit Europa, Noord-Amerika, Australië, Japan en Indonesië worden als mensen met een westerse migratieachtergrond gezien. Andere landen worden gezien als niet-westers.

Bijlage 2. Bevolkingskarakteristieken

In deze bijlage staat een aantal kenmerken van de bevolkingspopulatie, op 31 december van het desbetreffende jaar.

Alle huishoudens

Onderstaande tabel geeft het aantal inwoners en huishoudens weer.

Tabel B2.1 Aantal huishoudens en inwoners Langedijk¹³

Categorie	2017	2019
Aantal huishoudens	11.545	11.862
Aantal personen	27.782	28.184
Gemiddelde huishoudgrootte	2,4	2,4

Kenmerken

Tabel B2.2 Kenmerken alle huishoudens 2017 en 2019

Categorie	2017		2019	
	Aantal	%	Aantal	%
Huishoudtype				
Alleenstaand	3.052	26%	3.293	28%
Eenoudergezin	445	4%	457	4%
Meerpers zonder kinderen	5.196	45%	5.291	44%
Meerpers met kinderen	2.852	25%	2.821	24%
Totaal	11.545	100%	11.862	100%
Leeftijdscategorie				
Tot 27 jaar	274	2%	274	2%
27 tot 45 jaar	2.809	24%	2.921	25%
45 tot AOW-leeftijd	4.732	41%	4.911	41%
AOW-leeftijd	3.730	32%	3.756	32%
Totaal	11.545	100%	11.862	100%
Herkomst				
Nederlandse achtergrond	9.983	87%	10.243	86%
Westerse migratieachtergrond	716	6%	1.025	9%
Niet-westerse migratieachtergrond	846	7%	594	5%
Totaal	11.545	100%	11.862	100%
Kern				
Zuid-Scharwoude	2.543	22%	2.598	22%
Noord-Scharwoude /Koedijk	2.522	22%	2.667	22%
Oudkarspel	1.631	14%	1.642	14%
Broek op Langedijk	2.398	21%	2.463	21%
Sint Pancras	2.451	21%	2.492	21%
Totaal	11.545	100%	11.862	100%

¹³ Alle gegevens in de tabellen in deze monitor zijn gebaseerd op gemeentelijke registratiegegevens, tenzij anders aangegeven. Landelijke cijfers zijn afkomstig van het CBS.

Bijlage 3. Kenmerken kinderen

In deze bijlage staat een aantal kenmerken van de kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar in de gemeente Langedijk.

Kenmerken

Tabel B3.1 Kenmerken alle kinderen 2017 en 2019

Categorie	2017		2019	
	Aantal	%	Aantal	%
Huishoudtype				
Eenoudergezin	683	12%	724	12%
Meerpers met kinderen	5.182	88%	5.126	88%
Totaal	5.865	100%	5.850	100%
Leeftijdscategorie				
Tot 4 jaar	1.066	18%	1.159	20%
4 tot 12 jaar	2.468	42%	2.497	43%
12 tot 18 jaar	2.331	40%	2.194	37%
Totaal	5.865	100%	5.850	100%
Herkomst				
Nederlandse achtergrond	5.038	86%	4.986	85%
Westerse migratieachtergrond	274	5%	326	6%
Niet-westerse migratieachtergrond	553	9%	538	9%
Totaal	5.865	100%	5.850	100%
Kern				
Zuid-Scharwoude	1.181	20%	1.224	21%
Noord-Scharwoude /Koedijk	1.180	20%	1.195	20%
Oudkarspel	801	14%	753	13%
Broek op Langedijk	1.371	23%	1.381	24%
Sint Pancras	1.332	23%	1.297	22%
Totaal	5.865	100%	5.850	100%

Bijlage 4. Kenmerken minima tot 100% Wsm

In deze bijlage geven we kenmerken weer van minimahuishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm die de gemeente in beeld heeft.

Tabel B4.1 Aantal huishoudens en inwoners Langedijk

Inkomenspercentage t.o.v. Wsm	2017		2019	
	Aantal	%	Aantal	%
Tot 100%	488	4,2%	422	3,6%
Overig	11.057	95,8%	11.440	96,4%
Totaal	11.545	100%	11.862	100%

Kenmerken

Tabel B4.2 Kenmerken minima tot 100% Wsm 2017 en 2019

Categorie	2017		2019	
	Aantal	%	Aantal	%
Inkomensbron				
Participatiewet	268	55%	257	59%
AOW	67	14%	51	12%
Overig inkomen	153	31%	126	29%
Totaal	488	100%	434	100%
Huishoudtype				
Alleenstaand	225	46%	203	47%
Eenoudergezin	94	19%	74	17%
Meerpers zonder kinderen	87	18%	78	18%
Meerpers met kinderen	82	17%	79	18%
Totaal	488	100%	434	100%
Leeftijdscategorie				
Tot 27 jaar	28	6%	20	4%
27 tot 45 jaar	188	38%	151	35%
45 tot AOW-leeftijd	205	42%	212	49%
AOW-leeftijd	67	14%	51	12%
Totaal	488	100%	434	100%
Herkomst				
Nederlandse achtergrond	277	57%	243	56%
Westerse migratieachtergrond	40	8%	48	11%
Niet-westerse migratieachtergrond	171	35%	143	33%
Totaal	488	100%	434	100%
Kern				
Zuid-Scharwoude	71	14%	83	19%
Noord-Scharwoude /Koedijk	116	24%	119	27%
Oudkarspel	81	17%	70	16%
Broek op Langedijk	101	21%	76	18%
Sint Pancras	119	24%	86	20%
Totaal	488	100%	434	100%

Bijlage 5A. Gebruik minimaregelingen naar bijstand

In deze bijlage geven we per minimaregeling wat de verdeling onder de gebruikers is naar bijstand- en niet-bijstandsgerechtigden.

Tabel B5A.1 Gebruik minimaregelingen naar bijstand, huishoudniveau (1)

	Kwijtschelding		Bijzondere bijstand		Individuele ink.toeslag		Collectieve zorgverzekering	
Bijstand	150	49%	88	44%	143	72%	157	38%
Geen bijstand	154	51%	110	56%	55	28%	253	62%
Totaal	304	100%	198	100%	198	100%	410	100%

Tabel B5A.2 Gebruik minimaregelingen naar bijstand, huishoudniveau (2)

	MeedoenPas		Bijdrage schoolfonds		Computer-regeling		Jeugdfonds Sport & Cultuur	
Bijstand	244	43%	69	40%	18	90%	63	55%
Geen bijstand	326	57%	102	60%	2	10%	51	45%
Totaal	570	100%	171	100%	20	100%	114	100%

Bijlage 5B. Gebruik minimaregelingen naar doelgroep in beeld

In deze bijlage zetten we het gebruik per regeling af tegen de doelgroep die de gemeente in beeld heeft – dit is ook hoe het bereik in 2017 werd berekend. In het huidige rapport over 2019 (met uitzondering van deze bijlage) gaan we uit van het bereik onder de *totale* doelgroep.

Tabel B5B.1 Bereik regelingen tegen doelgroep in beeld

Regeling	2017 Doelgroep in beeld	2019 Doelgroep in beeld	2019 Totale doelgroep
Kwijtschelding			
Doelgroep	488	434	475
Gebruik	306	304	304
Bereik	63%	70%	64%
Bijzondere bijstand			
Doelgroep	593	768	825
Gebruik	188	198	198
Bereik	32%	26%	24%¹⁴
Individuele inkomenstoeslag			
Doelgroep	199	448	481
Gebruik	76	198	198
Bereik	38%	44%	41%
Collectieve zorgverzekering			
Doelgroep	593	768	825
Gebruik	317	410	410
Bereik	53%	53%	50%
MeedoenPas			
Doelgroep	593	768	825
Gebruik	448	570	570
Bereik	75%	74%	69%
Jeugdfonds Sport en cultuur			
Doelgroep	308	478	510
Gebruik	107	114	114
Bereik	35%	24%	22%

¹⁴ 'verstrekkingen vanuit de bijzondere bijstand geldt een inkomensgrens van 100 procent Wsm, zoals kosten voor de bewindvoering. Het grootste deel (76 procent) van de verstrekkingen vanuit de bijzondere bijstand is voor de kosten van de bewindvoering. Als we het gebruik van de bijzondere bijstand afzetten tegen de doelgroep met een inkomensgrens tot 100 procent Wsm, dan is het bereik 42 procent van de doelgroep.

Bijlage 6. Methodiek Inkomenseffect Rapportage

In deze bijlage schetsen we de onderzoeksmethodiek van de Inkomenseffect Rapportage aan de hand van de verschillende inkomsten en uitgaven die worden onderscheiden.

B6.1. Huishoudens en inkomensgrenzen

We berekenen de inkomenseffecten van het lokale en landelijke beleid in 2020 voor de volgende huishoudtypen:

- alleenstaande, jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd;
- alleenstaande ouder, jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd, twee kinderen (8 en 13 jaar);
- paar (twee volwassenen), niet AOW-gerechtigd;
- paar (twee volwassenen), niet AOW-gerechtigd, twee kinderen (8 en 13 jaar);
- alleenstaande, AOW-gerechtigd;
- paar (twee volwassenen), AOW-gerechtigd.

We brengen de inkomenseffecten in beeld voor huishoudens met inkomens van 100, 110, 120 en 130 procent van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm). Daarnaast berekenen we de inkomenseffecten voor huishoudens die al langer dan drie jaar een inkomen van 100 procent Wsm hebben.

B6.2 Inkomsten landelijke regelingen

De inkomsten bestaan uit het netto-inkomen en diverse bijdragen van het Rijk. Specifiek gaat het om de volgende categorieën:

- netto-inkomen inclusief vakantietoeslag;
- bijdrage Rijk:
 - huurtoeslag;
 - zorgtoeslag
 - combinatiekorting;
 - kinderbijslag;
 - kindgebonden budget.

B6.3. Inkomsten gemeentelijke minimaregelingen

Onderstaand volgt een overzicht van de gemeentelijke minimaregelingen in 2020.

Tabel B6.3.1. Gemeentelijke minimaregelingen in Langedijk

Regeling	Inkomensgrens t.o.v. Wsm	(Maximaal) bedrag
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Tot 100% Wsm	-
Bijzondere bijstand	Tot 120% Wsm	Individuele vergoedingen.
Individuele inkomenstoelage	Minimaal 3 jaar tot 120% Wsm	Alleenstaande € 402; Alleenstaande ouder € 509; Paar € 566.
Collectieve zorgverzekering van Univé	Tot 120% Wsm	Zorg Geregeld polis met keuze uit twee aanvullende pakketten: Univé GemeentePakket Compact: € 126,80 i.p.v. € 140,40 per maand;

Regeling	Inkomensgrens t.o.v. Wsm	(Maximaal) bedrag
		Univé GemeentePakket Compleet: € 155,20 i.p.v. 193,80 per maand, inclusief verzekering eigen risico.
MeedoenPas	Tot 120% Wsm	Voor kinderen 4 t/m 11 jaar: € 100 per kind, per jaar; Voor kinderen 12 t/m 17 jaar: € 180 per kind, per jaar; Voor volwassenen tot AOW-gerechtigde leeftijd: € 80 per persoon, per jaar; Voor AOW-gerechtigden: € 160 per persoon, per jaar.
Vergoeding eigen bijdrage schoolfonds	Tot 120% Wsm	Voor kinderen op basisonderwijs: € 50 per kind, per jaar; Voor kinderen op het voortgezet onderwijs: € 100 per kind, per jaar. Het werkelijke bedrag wordt vergoed tot de maximaal vermelde bedragen.
Jeugdfonds Sport & Cultuur	Tot 120% Wsm	Sport: € 225 per kind, per jaar voor kinderen van 0 tot 18 jaar; Cultuur: € 450 per kind, per jaar voor kinderen van 0 tot 18 jaar.
Computerregeling	Tot 120% Wsm	€ 429, eens in de vijf jaar voor kinderen op het voortgezet onderwijs.
Vergoeding eigen risico chronisch zieken	Tot 120% Wsm	€ 35 per maand, voor chronisch zieken die geen gebruikmaken van de collectieve zorgverzekering van Univé.

In de berekening van de inkomenseffecten worden de volgende regelingen meegenomen:

- kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en waterschapsbelasting;
- de totale korting op de collectieve zorgverzekering:
 - minima die niet AOW-gerechtigd zijn: deelname aan Univé GemeentePakket Compact¹⁵ (korting: € 13,60);
 - minima met de AOW-leeftijd: deelname aan Univé GemeentePakket Compleet, met verzekering eigen risico (korting: € 38,60);
- de individuele inkomensvoet;
- MeedoenPas;
- Vergoeding eigen bijdrage schoolfonds;
- Jeugdfonds Sport & Cultuur.

De volgende gemeentelijke regelingen zijn niet meegenomen in het financieel maandoverzicht en de inkomenseffecten:

- Bijzondere bijstand;

¹⁵ In verband met verschil in verwachte zorgkosten tussen jongere en oudere huishoudens maken we een onderscheid in het gekozen pakket, waarbij oudere huishoudens altijd het meest uitgebreide pakket gebruiken.

- Computerregeling;
- Vergoeding eigen risico chronisch zieken.

Bijzondere bijstand is niet opgenomen omdat deze vorm van bijstand wordt verstrekt voor noodzakelijke onvermijdbare individuele uitgaven en dit niet maandelijks bij iedereen voorkomt. De computerregeling wordt niet meegenomen omdat deze regeling per gezin eens in de vijf jaar kan worden aangevraagd en dus geen structureel maandelijks inkomen vormt. De vergoeding eigen risico voor chronisch zieken wordt niet meegenomen omdat deze alleen gebruikt kan worden door een kleine, specifieke doelgroep.

B6.4. Uitgaven

De uitgaven zijn gecategoriseerd naar:

- vaste lasten. Dit zijn uitgaven die regelmatig terugkomen. Er ligt meestal een contract aan ten grondslag. Voorbeelden zijn huur¹⁶, energiekosten¹⁷; en verzekeringen;
- reserveringsuitgaven. Dit zijn uitgaven die niet regelmatig voorkomen en waarvan de hoogte vooraf niet bekend is. Er moet in principe een bedrag voor gereserveerd worden. Voorbeelden zijn kosten voor inventaris, kleding en (indien aan de orde) het eigen risico voor de zorgverzekering;
- huishoudelijke uitgaven. Dit zijn terugkerende uitgaven aan voeding, persoonlijke verzorging en dergelijke.

Voor de uitgaven is waar mogelijk uitgegaan van lokale tarieven. Voorbeelden hiervan zijn de huur en lokale heffingen. De andere bedragen zijn gebaseerd op landelijke berekeningen van het Nibud. De normbedragen staan per huishoudtype in het financieel maandoverzicht in de bijlage.

We benadrukken dat het bij alle posten gaat om de basale uitgaven en dat de normbedragen gemiddelden betreffen. Het is mogelijk dat een huishouden maandelijks minder uitgeeft dan de normbedragen waarmee in deze rapportage wordt gerekend, bijvoorbeeld omdat het huishouden minder geld per maand reserveert voor onregelmatige uitgaven.

B6.5. Vrije bestedingen

Het budget dat overblijft is vrij besteedbaar en kan worden uitgegeven aan bijvoorbeeld een lidmaatschap voor een (sport)vereniging of de bibliotheek, sociale en recreatieve activiteiten of aan zakgeld voor kinderen. Voor deze vrije bestedingen hanteert het Nibud per huishoudtype eveneens een normbedrag.

B6.6. Aannames

Voor de inkomsten en uitgaven doen we de volgende aannames:

- de huishoudens maken van alle regelingen gebruik en ontvangen daarvoor het maximale bedrag;
- iedereen woont in een huurwoning;
- alleenstaande ouders met een inkomen gelijk aan de bijstandsnorm werken niet of zitten in een traject waarbij de kinderopvang wordt vergoed. Alleenstaande ouders met een inkomen boven de bijstandsnorm hebben voor hun jongste kind 40 uur buitenschoolse opvang per maand nodig tegen een tarief van € 7,47 (gemiddelde

¹⁶ We gaan uit van € 530 kale huur per maand voor een alleenstaande en € 580 kale huur per maand voor een meerpersoonshuishouden. Deze bedragen zijn gebaseerd op huurtoeslaggegevens van de Rijksoverheid over de gemeente Langedijk.

¹⁷ Kosten gas en elektriciteit zijn gebaseerd op tarieven van Vattenfall de kosten voor water op de tarieven van PWN. Heffingskortingen zijn in de maandprijs verrekend. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van het Nibud.

uurprijs in 2020). Op basis van deze gegevens wordt de kinderopvangtoeslag berekend;

- bij een paar met twee kinderen en een inkomen hoger dan 100 procent Wsm werkt slechts één van beide partners. Anders is het huishoudinkomen hoger. Daarom gaan we er vanuit dat deze huishoudens geen kinderopvang nodig hebben omdat één van beide partners thuis is voor de kinderen;
- huishoudens die (op basis van hun inkomen) geen gebruik kunnen maken van de collectieve zorgverzekering van de gemeente, maken een eigen keuze uit verschillende zorgverzekeraars. Op basis van de meest gekozen pakketten¹⁸ bij de grootste zeven zorgverzekeraars is daarvoor een gemiddelde prijs berekend van € 145 per polis.

¹⁸ Een basisverzekering met een aanvullende verzekering waarbij 9 fysiotherapie behandelingen worden verzekerd en een tandartsverzekering.

Bijlage 7. Financieel maandoverzicht

In deze bijlage staat per huishoudtype het financieel maandoverzicht. De tabellen geven een overzicht van de maandelijkse inkomsten en uitgaven, bij gebruikmaking van alle landelijke en lokale regelingen. De bedragen die horen bij de huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven zijn afkomstig van het Nibud.

Tabel B7.1 Alleenstaande zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.052	1.158	1.263	1.368	1.052
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	263	263	263	235	263
Zorgtoeslag	104	104	104	104	104
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	367	367	367	339	367
Totaal inkomsten	1.419	1.525	1.630	1.707	1.419
Uitgaven					
Huur	530	530	530	530	530
Gas, water, elektra	85	85	85	85	85
Telefoon, internet en kabel	60	60	60	60	60
Gemeentelijke heffingen	28	28	28	28	28
(collectieve) zorgverzekering	140	140	140	145	140
Overige verzekeringen	20	20	20	20	20
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	15	15	15	15	15
Reserveringsuitgaven	179	179	179	179	179
Huishoudelijke uitgaven	244	244	244	244	244
Totaal uitgaven	1.301	1.301	1.301	1.305	1.301
Budget exclusief regelingen gemeente	118	224	329	402	118
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	28	0	0	0	28
Korting collectieve zorgverzekering	14	14	14	0	14
Individuele inkomstenstoeslag	0	0	0	0	34
MeedoenPas	7	7	7	0	7
Jeugdfonds Sport en Cultuur	0	0	0	0	0
Vergoeding eigen bijdrage schoolfonds	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	48	20	20	0	82
Budget inclusief regelingen gemeente	166	244	349	402	200
Vrije bestedingen	110	176	182	182	110
Restant	56	68	167	220	90

Tabel B7.2 Alleenstaande ouder, niet AOW-gerechtigd, 2 kinderen (8 en 13 jaar)¹⁹

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.052	1.158	1.263	1.368	1.052
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	296	296	296	296	296
Zorgtoeslag	104	104	104	104	104
Combinatiekorting	0	36	40	45	0
Kinderbijslag	195	195	195	195	195
Kindgebonden budget	468	468	468	468	468
Totaal bijdragen Rijk	1.063	1.099	1.104	1.108	1.063
Totaal inkomsten	2.115	2.256	2.366	2.476	2.115
Uitgaven					
Huur	580	580	580	580	580
Gas, water, elektra	188	188	188	188	188
Telefoon, internet en kabel	68	68	68	68	68
Gemeentelijke heffingen	46	46	46	46	46
(collectieve) zorgverzekering	140	140	140	145	140
Overige verzekeringen	23	23	23	23	23
Onderwijs	39	39	39	39	39
Kosten BSO	0	30	30	30	0
Vervoer	46	46	46	46	46
Reserveringsuitgaven	285	285	285	285	285
Huishoudelijke uitgaven	449	449	449	449	449
Totaal uitgaven	1.865	1.895	1.895	1.900	1.865
Budget exclusief regelingen gemeente	250	361	471	577	250
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	46	0	0	0	46
Korting collectieve zorgverzekering	14	14	14	0	14
Individuele inkomstenstoelage	0	0	0	0	42
MeedoenPas	30	30	30	0	30
Jeugdfonds Sport en Cultuur	56	56	56	0	56
Vergoeding eigen bijdrage schoolfonds	13	13	13	0	13
Totaal regelingen gemeente	159	112	112	0	201
Budget inclusief regelingen gemeente	409	473	583	577	451
Vrije bestedingen	227	297	312	312	227
Restant	182	176	271	265	224

¹⁹ Bij de kosten BSO is de tegemoetkoming kinderopvang al verrekend.

Tabel B7.3 Paar, niet AOW-gerechtigd, geen kinderen

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.503	1.654	1.804	1.954	1.503
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	296	294	234	169	296
Zorgtoeslag	199	196	161	127	199
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	495	490	395	296	495
Totaal inkomsten	1.998	2.144	2.199	2.250	1.998
Uitgaven					
Huur	580	580	580	580	580
Gas, water, elektra	133	133	133	133	133
Telefoon, internet en kabel	68	68	68	68	68
Gemeentelijke heffingen	46	46	46	46	46
(collectieve) zorgverzekering	281	281	281	290	281
Overige verzekeringen	28	28	28	28	28
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	33	33	33	33	33
Reserveringsuitgaven	285	285	285	285	285
Huishoudelijke uitgaven	444	444	444	444	444
Totaal uitgaven	1.899	1.899	1.899	1.907	1.899
Budget exclusief regelingen gemeente	100	245	300	343	100
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	46	0	0	0	46
Korting collectieve zorgverzekering	27	27	27	0	27
Individuele inkomstenstoelage	0	0	0	0	47
MeedoenPas	13	13	13	0	13
Jeugdfonds Sport en Cultuur	0	0	0	0	0
Vergoeding eigen bijdrage schoolfonds	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	87	41	41	0	134
Budget inclusief regelingen gemeente	187	286	341	343	234
Vrije bestedingen	160	220	240	240	160
Restant	27	66	101	103	74

Tabel B7.4 Paar, niet AOW-gerechtigd, 2 kinderen (8 en 13 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.503	1.654	1.804	1.954	1.503
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	296	294	234	169	296
Zorgtoeslag	199	196	161	127	199
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	195	195	195	195	195
Kindgebonden budget	202	202	202	202	202
Totaal bijdragen Rijk	892	887	792	693	892
Totaal inkomsten	2.395	2.541	2.596	2.647	2.395
Uitgaven					
Huur	580	580	580	580	580
Gas, water, elektra	225	225	225	225	225
Telefoon, internet en kabel	76	76	76	76	76
Gemeentelijke heffingen	46	46	46	46	46
(collectieve) zorgverzekering	281	281	281	290	281
Overige verzekeringen	29	29	29	29	29
Onderwijs	39	39	39	39	39
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	53	53	53	53	53
Reserveringsuitgaven	385	385	385	385	385
Huishoudelijke uitgaven	585	585	585	585	585
Totaal uitgaven	2.300	2.300	2.300	2.308	2.300
Budget exclusief regelingen gemeente	96	241	297	339	96
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	46	0	0	0	46
Korting collectieve zorgverzekering	27	27	27	0	27
Individuele inkomstenstoelage	0	0	0	0	47
MeedoenPas	37	37	37	0	37
Jeugdfonds Sport en Cultuur	56	56	56	0	56
Vergoeding eigen bijdrage schoolfonds	13	13	13	0	13
Totaal regelingen gemeente	179	133	133	0	226
Budget inclusief regelingen gemeente	275	374	429	339	322
Vrije bestedingen	276	343	350	350	276
Restant	-1	31	79	-11	46

Tabel B7.5 Alleenstaande, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.176	1.294	1.412	1.529	1.176
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	265	265	265	265	265
Zorgtoeslag	104	104	104	104	104
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	369	369	369	369	369
Totaal inkomsten	1.545	1.663	1.781	1.898	1.545
Uitgaven					
Huur	530	530	530	530	530
Gas, water, elektra	103	103	103	103	103
Telefoon, internet en kabel	60	60	60	60	60
Gemeentelijke heffingen	28	28	28	28	28
(collectieve) zorgverzekering	194	194	194	145	194
Overige verzekeringen	13	13	13	13	13
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	13	13	13	13	13
Reserveringsuitgaven	161	161	161	193	161
Huishoudelijke uitgaven	244	244	244	244	244
Totaal uitgaven	1.346	1.346	1.346	1.329	1.346
Budget exclusief regelingen gemeente	200	317	435	569	200
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	28	0	0	0	28
Korting collectieve zorgverzekering	39	39	39	0	39
Individuele inkomstenstoelage	0	0	0	0	0
MeedoenPas	13	13	13	0	13
Jeugdfonds Sport en Cultuur	0	0	0	0	0
Vergoeding eigen bijdrage schoolfonds	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	80	52	52	0	80
Budget inclusief regelingen gemeente	279	369	487	569	279
Vrije bestedingen	111	154	159	159	111
Restant	168	215	328	410	168

Tabel B7.6 Paar, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.594	1.754	1.913	2.073	1.594
<i>Bijdragen Rijk</i>					
Huurtoeslag	299	299	299	297	299
Zorgtoeslag	199	199	182	164	199
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	498	498	481	461	498
Totaal inkomsten	2.092	2.252	2.394	2.534	2.092
Uitgaven					
Huur	580	580	580	580	580
Gas, water, elektra	162	162	162	162	162
Telefoon, internet en kabel	68	68	68	68	68
Gemeentelijke heffingen	46	46	46	46	46
(collectieve) zorgverzekering	388	388	388	290	388
Overige verzekeringen	15	15	15	15	15
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	26	26	26	26	26
Reserveringsuitgaven	235	235	235	299	235
Huishoudelijke uitgaven	444	444	444	444	444
Totaal uitgaven	1.964	1.964	1.964	1.930	1.964
Budget exclusief regelingen gemeente	128	288	430	603	128
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	46	0	0	0	46
Korting collectieve zorgverzekering	77	77	77	0	77
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	0
MeedoenPas	27	27	27	0	27
Jeugdfonds Sport en Cultuur	0	0	0	0	0
Vergoeding eigen bijdrage schoolfonds	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	150	104	104	0	150
Budget inclusief regelingen gemeente	278	392	534	603	278
Vrije bestedingen	168	211	218	218	168
Restant	110	181	316	385	110

Bijlage 8. Afkortingen

Tabel B8.1 Afkortingenlijst

Afkorting	
AOW	Algemene Ouderdomswet
BRP	Basisregistratie Personen
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CPB	Centraal Planbureau
SHV	Schuldhelpverlening
VT	Vakantietoeslag
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wsm	Wettelijk sociaal minimum
WSNP	Wet schuldsanering natuurlijke personen
WW	Werkloosheidswet
ZZP	Zelfstandige zonder personeel